

A magyar-szovjet barátság a szocialista Magyarország fejlődésének legbiztosabb záloga

Szirmai István felszólalása

Befejezte munkáját az MSZBT kongresszusa

A Hajdú-Bihari Napló január 22-i számában közöltük, hogy az MSZBT kongresszusának első napján felszólalt Szirmai István, az MSZMP Központi Bizottságának titkára. Szirmai elvtárs felszólalásában többek között az alábbiakat mondotta:

Bevezetőben tolmácsolta a kongresszusnak és minden résztvevőjének a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának meleg üdvözlését, majd miután visszatekingett a proletáriátus harcára megállapította:

Elvitathatatlan, hogy a társadalmi haladást meghatározó történelmi viharok fő hőse, motorja a XX. század-

ban a Szovjetunió népe, ennek szervezője és vezetője, a Szovjetunió Kommunista Pártja. Az SZKP ma is legbűségesebb őrzője, lenini értelemben alkalmazója és továbbfejlesztője a szocialista forradalmi elmélet tisztaságának.

Most már csaknem 50 esztendeje, hogy a Szovjetunió munkásosztálya megvívta győztes harcát, elszakította az imperializmus világot átfogó, népeket, nemzeteket rabságban tartó láncát. Hiába volt a nemzetközi reakció minden rabló, véres kísérlete, a szovjet hatalom győzött és megkezdődött egy új rend, a szocializmus építése — mon-

szejtátszással, megalkuvással rágalmazza a Szovjetuniót, a Szovjetunió Kommunista Pártját.

A magyar nép szovjet barátsága az emberek lelkében élő eleven érzelem. A 21 esztendeje tartó közvetlen poli-

tikai, gazdasági, tudományos és kulturális kapcsolatokból származó kölcsönös előnyök, a Szovjetunió részéről nyújtott sokoldalú testvéri segítség mindenkit meggyőzhet róla, hogy a Szovjetunió igaz barát.

Barátság a teljes egyenlőség alapján

A polgári világban sikerült ellenségeinknek sok emberrel elhitetni, hogy egy olyan kis országnak, mint Magyarország, a viszonya egy olyan nagy hatalomhoz, mint a Szovjetunió nem épülhet a teljes egyenlőség, a kölcsönös testvéri segítség, a be nem avatkozás, a nemzeti függetlenség tiszteletben tartása alapelveire. Ellenségeink azt állítják, hogy a hatalmas Szovjetunió a mi kis országunkat kihasználja. Akik azonban ezt a viszonyt közelebbről ismerik, értik, hogy a szocialista országok közötti viszony egészen más, mint a tőkés országok közötti. — mondotta, és példákat sorolt fel egyenlős és kölcsönös kapcsolatokról, majd ezeket mondomta:

— Az ilyen jellegű kapcsolatok tették lehetővé, hogy Magyarország ipari országává váljék, hogy rövid idő alatt megháromszorozódjék a munkásosztály, s hogy ma már a magyar ipar termékeinek széles skálájával versenyezhet a tőkés világ sok-sok piacán.

Lassan elkopnak az ellenséges szövegek és megértik a félrevezetettek is, hogy a Szovjetunió, a szovjet hatalom jellegéből eredően nem (Folytatás a 2. oldalon)

A magyar-szovjet barátság történelmi hagyománya van

A haladó emberek felsorakoztak a Szovjetunió barátjává, a nemzetközi reakció ellenségeként. Akik szerették az embereket és meg akarták szabadítani őket a lealázó tőkés kizsákmányolástól, a szolgaságtól, az éhségtől és pusztító imperialista háborúk örök veszélyétől, azok szovjet barátok lettek, segítettek, védtek az új szovjet hatalmat, ebben az időben születtek a Szovjetunió barátainak társaságai.

A magyar-szovjet barátságot nem egy testület, nem a Magyar-Szovjet Baráti Társaság indította útján. Nemzeti büszkeségünk, hogy 1919-ben elsőként sorakozott fel a magyar nép Oroszország munkás- és paraszthatalma mögé és — követve a szovjet dolgozók példáját — nálunk is megteremtette a proletárdiktatúrát.

Büszkén és kegyelettel em-

lékezünk meg arról is, hogy százezernyi magyar testvérünk harcolt szovjet földön a szocialista társadalom győzelméért. A magyar-szovjet barátság így kezdődött, harcban, szenvedésben pecsételődött meg. És ezt a barátságot a magyar munkások, parasztok és a szellemi dolgozók legjobbjai a fasiszta terror negyedszázadában is ápolták.

Szirmai elvtárs emlékeztetett a hitleri fasizmus által kirobantott második világháborúra és hangsúlyozta, hogy az emberiség soha el nem múló hálával tartozik a szovjet embereknek azért, mert elsősorban az ő emberfeletti áldozataik árán sikerült megmenteni a világot a fasizmustól.

Ezután arról beszélt, hogy 1945-ben a magyar-szovjet barátság új szakasza kezdődött.

A szocializmus, a béke erői állandóan növekednek

— Újabb lépés előre: kialakult a szocialista világrendszer, amely megváltoztatta a világ képét. Olyan erő született, amely a világháború kikerülhetlenségének a régi viszonyok között érvényes, objektív törvényét megváltoztatta. A Szovjetunió Kommunista Pártjának XX. kongresszusa, minden békeszerető ember örömeire meghirdette, hogy ez a törvény a múlté. A szocializmus, a béke erői ma már annyira megnövekedtek, hogy a világháború nem elkerülhetetlen — mondotta.

Aki a társadalmi fejlődés összefüggéseit csak felületesen ismeri, tudja, hogy a szocialista világrendszer a szovjet hatalom segítségével született, hogy a gyarmati rendszer felbomlása, az imperializmus kiszorítása nem függhet a Szovjetunió és a szocialista világrendszer növekvő gazdasági, politikai, erkölcsi és katonai hatalmától.

Az elmúlt fél évszázad történelmi viharainak tanulsága: a társadalmi fejlődésben nincs megállás. A harc a két erő és a két rendszer között,

különböző módszerekkel, ma is folyik. A legkiezettebb formában most Vietnámban. A Szovjetunió a nemzetközi harcok mai frontjain is mindenütt első helyen áll. Segítségét nyújt a felszabadult, fejlődő országoknak, a szocializmust építő országokkal megosztja tapasztalatait és ahol fegyveres harcot vívnak, ott fegyverekkel, katonai ismeretei megosztásával is segít. Így van ez most Dél-Vietnam népének igazságos háborújában.

Az elmúlt csaknem 50 esztendő minden tapasztalata azt bizonyítja, hogy nem lehet a társadalmi haladás híve olyan ember, aki szemben áll a Szovjetunióval, nem nevezheti magát internacionalistának az, aki szemben áll, vagy szembe fordul a Szovjetunióval, nem lehet internacionalista, aki az imperializmus elleni, nemzetközi méretű harc közben megbontja a béke nagyhatalma köré csoportosuló szocialista, békét védő, haladásért küzdő erők egységét.

Nem lehet internacionalista, aki ilyen viszonyok között az imperialistákkal való öz-

Küzdelem a hórengeteggel a Férihegyi repülőtéren

Hómaró, jégtörő, hóekék és a repülőtér minden dolgozó munkába állt, hogy szabadabb tegye a repülőtér betonját és a kifutópályát a sok helyen 60 centiméteres hóretégtől. Felszállás előtt alkoholos fagyálló folyadékkal fújják be a gépeket

(MTI Foto — Percze Lajos felvétele)

Tél az erdőben

Összehívták az országgyűlést

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa az Alkotmány 12. paragrafusa 2. bekezdése alapján az országgyűlést 1966. január 27. napján (csütörtökön) délelőtt 11 óra összehívta. (MTI)

Az Országos Termelőszövetkezeti Tanács felhívása a termelőszövetkezetek tagságához

Az Országos Termelőszövetkezeti Tanács január 18-i üléséről felhívást intézett a termelőszövetkezetek tagságához. A felhívás többek között hangsúlyozza:

Az Országos Termelőszövetkezeti Tanács 1966. január 18-i ülésén megtárgyalta a mezőgazdaság 1966. évi tervét, és az ezzel kapcsolatos gazdaságpolitikai intézkedéseket. Az intézkedéseket helyesli, azokkal egyetért, mivel ezek a

mezőgazdaság és a népgazdaság egyéb ágai közötti árukapcsolatban az értéktörvény fokozottabb érvényesítését és a termelőszövetkezetek önálló gazdálkodásának erősítését szolgálja.

Az Országos Termelőszövetkezeti Tanács minden erőfeszítést megtesz megvalósításuk érdekében,

annál is inkább, mert meggyőződése, hogy ezek az intézkedések az egész magyar dolgozó nép felemelkedésének az érdekeit is szolgálják.

Többek között a kormány mintegy 2,4 milliárd forinttal növelte több termény és termék felvásárlási árát. Ebből mintegy 1,9 milliárd forint a termelőszövetkezetek és a háztáji gazdaságokat érinti. A kormány további lépést tett annak érdekében, hogy fokozatosan megszűnjék a termelőszövetkezeti tagság szociális ellátásának elmaradása a többi dolgozó réteghez képest.

Mindezek az intézkedések azt mutatják, hogy a párt és a kormány nagyráértékeli a mezőgazdaság szerepét a népgazdaságban,

bízik a dolgozó parasztságban, abban, hogy ugyanúgy, mint az előző években, hivatásának megfelelően teljesíti kötelességét.

Az Országos Termelőszövetkezeti Tanács meg van győződve arról, hogy a mezőgazdasági dolgozói, a termelőszövetkezeti tagok jó munkájukkal bebizonyítják: méltóak erre a bizalomra és kötelességüknek érzik, hogy gondoskodjanak az ország jobb ellátásáról és az export-feladatok maradéktalan teljesítéséről.

Az Országos Termelőszövetkezeti Tanács az 1966. évi mezőgazdasági terv megvalósítása érdekében

a következő főbb feladatok megoldását tartja különösen fontosnak:

— Ebben az évben is saját természetből biztosítsuk az ország kenyérgabona-szükségletét, növeljük a mezőgazdasági termények és termékek hozamait, hogy továbbra is zavar-

talán és még jobb legyen az ország ellátása;

— Takarékoskodjunk eszközjeinkkel és fokozzuk a közös gazdaságok rendelkezésre álló technikai kihasználását, hatékonyságát;

— Segítsük a háztáji gazdaságokat, hogy az önállóságon túl, a lehetőségeknek megfelelően minél több árut adjanak a helyi és a központi ellátáshoz;

— Növeljük a közös gazdaságokban végzett munka mennyiségét és minőségét, hogy ezzel is elősegítsük a termelés gazdaságosságát és megfelelő jövedelmet biztosítsunk a szövetkezeti tagságnak;

— Fokozzuk és szélesítsük a termelőszövetkezetek tevékenységének körét, teremtsünk a szövetkezetek tagjainak mind több munkaalkalmat. Ilymódon használjuk ki jobban a lehetőségeket a helyi valamint a népgazdasági szükségletek kielégítése érdekében.

A mezőgazdaság, a termelőszövetkezetek előtt álló termelési feladatok sikeres megvalósításához szükséges, hogy a termelőszövetkezetek országos versenyteljesítéssel

a kisebb közigazgatási egységekben a termelőszövetkezetek között, a szövetkezeteken belül pedig a brigádok, munkacsapatok, egyének között is kibontakoztassák a szocialista munkaverseny,

valamint a „Szocialista brigád” címűt küzdő mozgalmat.

Az Országos Termelőszövetkezeti Tanács bízik abban, hogy a parasztság, amely nehezé gazdálkodási viszonyok között is sokszor tanújelét adta politikai érettségének, szorgalmának, most a közös gazdálkodás feltételeinek javulásával, önállóságuk erősödésével még inkább ezt teszi, s a haza és a dolgozó nép iránti szeretettől áthatva, felelősségének tudatában dolgozik az 1966. évi feladatok sikeres teljesítése érdekében.

Országos Termelőszövetkezeti Tanács (MTI)

Mentőautó a hófűvészen

Két szovjet katonai segítsége

A. Sz. Kologvazsnij tize des és V. Sz. Jeremejev, a so főr

A mentőállomás ügyelete se így mondta el.

— Lehetetlen éjszaka volt. Állandóan esett a hó, aztán feltámadt a szél is. Hordta, kavarta a havat. Itéted volt. És tudtam, hogy azon az éjszakán is lesz betegünk.

Hajdúnánáson azon az éjszakán — e hét keddről szerdára virradóra — egy asszony nál szülesi fájdalmak jelentek. Az orvos megvizsgálta betegét. Ismerte már. És riadtan tette hozzá magában a diagnózishoz: az asszony cukra felszaladt.

— Mindenképpen be kell kerülni a debreceni klinikára — mondta aztán.

NAGY PRÓBATÉTEL VOLT

Ezzel indultak az események. Utólag megpróbáltam valamilyen képet alkotni magamnak arról az éjszakáról. Barkivel beszéltem, mindannyian azt mondták, az az éjszaka nagy próbatétel volt. Az emberiség, a gyorsaság, a segíteni akarás próbatétele. Azon az éjszakán többen nagyon szépen vizsgáltak.

— Pontosan 19 óra 45 perckor elindult a hajdúnánási mentőkocsi az asszonnyal — mondta az egyik mentős. — Annyit tudtunk róla, hogy terhes, az utolsó hónapban van, cukros is. Tehát mindenképpen be kell hozni Debrecenbe. Feltétlenül sürgős klinikai segítségre szorul.

ELAKAD A MENTŐ

— Hajdúdorogig átküzdötte magát a mentőkocsi — mondta egy másik. — Ott egy balesetes rendőrt is felvettek, aki kulcsontörtést szenvedett. Iszonyú fájdalmai voltak. Ilyenkor minden mozgás újabb kínokat hoz. A mentő azonnal elakadt. Nekikezdtek ásózni. Reménytelen volt a helyzetük. És képzelje el azt a lelkiállapotot! A sofőr tudta, ott bent a kocsi benné bízna. Negyvenötvencentis átfúvás volt előtte. Azt is tudta, hogy lehetetlenség átjutni rajta. Mégis ásta, ásta a havat. Aztán betelefonáltak Debrecenbe.

HOVA KELL A SEGÍTSÉG?

— Bennünket kerestek — mondta a MÁV Debreceni Igazgatóságának egyik dolgozója. — En elég jól tudok oroszul. És mivel a mentők úgy mondták, hogy itt nagyon súlyos helyzetről van szó, egy szovjet alakulathoz fordultam. Megmondtam, nagyon sürgős segítségre van szükség. Azt sem felejtettem, hogy kisebb jármű képtelen átvágni a havat. A debreceni mentők segítettek volna a nánásiak-

nak, de erre egyszerűen nem volt mód. Csak az lehetett volna, hogy mind a két kocsi a hóba fullad. Tehát ismét kevesebb a lehetőség, hogy máshova eljussanak.

A parancsnok, a szovjet hadsereg ezredese egy kis türelmet kért. Öt perc múlva visszahívta a MÁV-igazgatóságot. Megkérdezte, hova kell a segítség, hol legyen a mentőakció végrehajtó jármű. Mindez éjjeltájan történt.

A TEREPIJÁRÓ NYOMÁBAN

— Egy hatalmas terepjáró gépkocsi állt éjjel körül a vasútigazgatóság elé — mondta Bálint Zoltán ápoló. — Egy orosz katonát ült a volán mellett, meg egy fiatal tizedes jött vele. A tizedes egy kicsit tudott nemetül. Mondom neki, mi a helyzet. Odainvált maga mellé. Útközben beszélgettünk, a tizedes érdeklődött, milyen betegről van szó. Mondom neki, nem egy, hanem két súlyos beteg vár ránk. Erre szólít valamit a sofőrnek. Az a kocsi — nem tudom, nagyon erős masina volt — egyszerre megugrott. Néha egészen a kocsi orrán láttam a havat. Azt hittem, mi is elakadunk.

Hajdúböszörmény főterén találkoztak. Addig valahogy elvergődtek a mentők. A katonák nem kérdeztek semmit, megfordultak, aztán intettek a mentőknek: mindig csak utánunk. Süvöltött a szél, vágta a havat, nem számított. Türelmetlen elegyengetett úton jöttek a betegek a szovjet terepjáró nyomában.

— Aranyos két fiú volt a két szovjet katonai — mondta az ápoló. — Ha találkozok velük, mondja meg nekik: köszönöm. Elsősorban a két beteg nevében. Talán nem is tudja, közvetlen életveszélyben levő asszonyt mentettek meg.

„KÖTELESSÉGUNK VOLT”

... Találkoztam velük. V. Sz. Jeremejev, a huszadik évében levő kiskatona, a sofőr zavarban volt:

— Nem tudom, mit köszönök Nekem az volt a kötelességem, hogy bajba jutott embereknek segítek. Ilyenkor az ember mindent megtesz, mindent, amit csak tud. Nagyon örülök, ha jó egészségben találkoznak velük.

A tizedes, A. Sz. Kologvazsnij voronyezsi fiú. Édesapja itt harcolt nálunk, magyar földön, itt sérült meg nagyon súlyosan.

— Édesapám sokat mesélt Magyarországról — mondta. — Egyébként a Komszomol-iskolán is sok mindent tanultam az önk néperől.

A. Sz. Kologvazsnij a szovjet hadsereg kiváló katonája. Kitűnő lövész és az elméleti tantárgyakból is mindig kiválóan vizsgázott.

— Derék két fiú — mondta a parancsnok. — Elég fázós kiképzési nap után voltak, de amikor szólnak, úgy éjjel körül, azonnal álltak a segítségére. Nem ismerték az útviszonyokat. Azt tudták csak, hogy két beteg magyar ember egy mentőkocsiban a segítségükre vár. De hát azt hiszem, ez nem fontos. A fontos az, hogy most már nincs nagy baj. Ha lehetséges, megkérem, adja át üdvözlőlevelemet a két betegnek — ezzel búcsúzott az ezredes.

„NAGYON HÁLÁS VAGYOK”

Szabó Józsefnét, a terhes asszonykát megtaláltam. Jobban van, mosolygott, jól érezte magát. Kilencedik hónapos terhes most.

— Fiú lesz?
— Remélem. Az a fontos, hogy most már itt vagyok. Rettenetes volt a várakozás a mentőkocsiban. Nagyon-nagyon rosszul éreztem magam... Kérem... mondja meg majd a szovjet katonáknak, nagyon köszönöm. Nagyon hálás vagyok nekik.

Az ezredes a lelkemre kötötte. Köszönetet ne fogadjak el. Megtettem, amit kértek tőlem. Azért azt is megtehetem, hogy a betegek nevében is jó egészséget, sok katonasikert kívánjak nekik. Ennyit, legalább ennyit feltétlenül megérdemelnek.

Sütő Gyula

A szovjet filmdelegáció egy filmklubban

A hazánkban tartózkodó szovjet filmdelegáció három tagja, L. Pogozseva, az Iszkuzstvo Kino főszerkesztője, A. Miita rendező és G. Gabaj

L. Pogozsevával beszélget Fábri Zoltán filmrendező. Középen a tolmács (MTI Foto — Maar Marianne felvétele)

Minden szövetkezeti tag érdeke

Néhány nap és megkezdődnek a megyében is a szövetkezeti zárszámadó közgyűlések. A legtöbb helyen a vezetőség beszámolója — ahol egész évben rendszerek voltak a közgyűlések — nemigen tartogat különösebb meglepetéseket a szövetkezeti gazdák számára.

Ev közben jónéhányszor felmérték már a megye szinte mind a 182 termelőszövetkezetében a helyzetet. Párttaggyűléseket, közgyűléseket, brigád- és munkacsapat-megbeszéléseket tartottak a tavaszi munkák megkezdése előtt, értékelték a munkák végzését az aratáskor, s ősszel megint csak minden szövetkezeti gazda véleményét, tanácsát kikérte a vezetőség az eredményesebb munka érdekében. Egész évben rendszerek voltak tehát a megbeszélések, tanácskozások S ezeken nem is mindig csak arról volt szó: hogyan végezzenek egyes munkákat. A legtöbbször — s talán majdnem minden esetben — szóba került a gazdaság jövődélmezőségének alakulása, az egész tagság anyagi helyzete. Természetesen mindazok a nehézségek is, amelyek az elmúlt évben annyi sok esetben gördítettek akadályt a még eredményesebb, jobb gazdálkodás elé.

Nem volt eredménytelen az erőfeszítés

Bizonyára nem lesz olyan közös gazdaság a megyében, ahol a zárszámadási közgyűléseken a vezetőség beszámolóiban — és a hozzászólásokban is — szóba ne kerülne a nehézségek. Sajnos kijutott belőle az elmúlt évben bőven. Először a szájszárazság okozott milliós károkat, sok-sok késedelmet. Aztán a késői tavaszodás, a rendkívüli csapadékos időjárás késleltette a munkák megkezdését, végzését, tetézte a kárt. Joggal mondhatjuk: nincs olyan szövetkezet, közös gazdaság, ahol a tervet úgy tudták volna valóra váltani, ahogyan a teli hónapokban papírra vetették. S mégis...

A rendkívüli sok nehézség ellenére is a szövetkezeti gazdaságok szorgalmas, lelkiismeretes tagjai újból csak bizonyítottak. Bizonyítottak azzal, hogy a legtöbb munkával azért mégis idejében elkészültek. A szorgalomnak kell elkönyvelni, hogy cukorrépből például az egész megyében annyit takarítottak be, mint még soha az előző esztendőben, s a kenyérgabona termésátlaga is jóval meghaladta a tervezett mennyiséget. S hozhatnánk még

jó néhány példát, amely mind azt bizonyítja: nem volt eredménytelen az erőfeszítés. S ha a tervek nem is pontosan úgy valósultak meg, ahogyan a papíron voltak lefektetve, a szorgos munka mégis a szövetkezetek többségében jó eredményeket hozott. Megérte a fáradságot a szövetkezeti gazdák rendszeres összehívása, véleményüknek, tanácsaiknak kikérése és megfogadása. Elsősorban ennek tulajdonítható most az, hogy ahol kiesések mutatkoztak egyes növényfélésegekből avagy állati termékekből, előrelátással, jó szervezéssel pótolni tudták. Legáltalában részét. A sokirányú gazdaságelemző munkának — amely az utóbbi időben egyre jobban termékeny talajra talál a szövetkezeti gazdaságokban — mutatkozik az eredménye.

Utmutatás erre az évre

Egész évben mindig a gazdálkodásról beszéltünk, mást sem csináltunk a gyűléseken, mint számoltgattunk, hogyan, miképpen lesz jobb — halottam egy véleményt a múlt nap. Vajon mi újat tudnánk most a zárszámadási közgyűlésen mondani?

Valóban ott, ahol rendszerek voltak év közben is a tanácskozások, beszélgetések, ahol állandóan tájékoztatták a tagságot a szövetkezeti élet mozzanatairól, ott a zárszámadási közgyűlésen a legtöbb esetben sem a vezetők, sem pedig a tagok nem tudnak valami nagy dolgokat felsorakoztatni. Nem is erre van szükség. A legfontosabb most az — és lényegében a zárszámadási közgyűléseknek ez is az alapvető célja — elemezni az egész évi munkát, hogy az elkövetett hibákból tanulságokat tudjanak levonni az ez évi gazdálkodás megkezdése előtt. Ne kövessék el újból azokat a vezetési, munkaszervezési hibákat, mint amilyeneket az elmúlt évben vagy korábban elkövettek.

Az egész évi munka minden mozzanatáról beszámolni, számot adni a zárszámadási közgyűlésen nem lehet. Erre sem idő, sem pedig lehetőség sincsen. Az egész évi gazdasági munka elemzése mégsem mellőzhető, hiszen ez egyben már — kimondva vagy kimondatlanul is — utmutatást ad az ez évi gazdálkodáshoz. A vezetőség beszámolójában elsősorban azoknak az üzemágaknak a munkáját kell részletesen tárgyalni, amelyekben a legnagyobbak a lehetőségek, ahol a legtöbb mód van az előrelépésre, a gazdálkodás javítására. Erre pedig van mód. Különösen van most mit beszélni ezekről. A gépesítésről, az állattenyésztésről és a többiekéről is. S ha csak néhány gyümölcsösztethető javaslat hangzik el minden közgyűlésen, már nem töltötték el az időt hiába.

A közgyűlés törvényhozó testület

Az elmúlt években gyakori tapasztalat volt: a zárszámadási közgyűlésen a vezetőség beszámolójában —

Ülést tartott az országgyűlés terv- és költségvetési bizottsága

Timár Máttyás pénzügyminiszter ismertette az idei költségvetés fontosabb előirányzatait és az 1966-os esztendő főbb gazdasági feladatait az országgyűlés terv- és költségvetési bizottságának szombati ülésén a Parlamentben. Egyebek között beszámolt arról, hogy a múlt esztendőben lezajlott parlamenti költségvetésségi vitában elhangzott észrevételek alapján az illetékes

ahogyan mondani szokás — „minden benne volt”. Kezdődött a külpolitikával, folytatódott az ország, a járás helyzetével, s végérményben a szövetkezeti gazdálkodásról, a tagság munkájáról alig esett szó. Nem hangzott el sem dicséret, sem bírálat. S ha mégis bővebben szóba került a szövetkezetek egész évi gazdálkodása, ennek elemzése, akkor az úgy tűnt — mert voltak ilyen esetek is — mintha könyvelési tetteket olvasnának fel. Számok és adatok egymás után. Az első adatok felsorolásánál még csak próbált is figyelni a szövetkezet tagsága, de a negyvenötvenedik számmal már képtelen volt. Nem is maradt meg sok gazda fejében más az egészről, csak az: mennyi lesz náit végül is a munkaegység-részesedés. Az ilyen vezetőségi beszámolóknak természetes következménye lett: alig akadt olyan szövetkezeti tag, aki hozzászólt volna, elemezte volna a gazdálkodást, bírálta volna a vezetést, bírálta szervezést vagy éppen a tagok egész évben végzett tevékenységét. S ha mégis volt, aki felállt, legtöbbször csak személyi sérelmeit mondta el, ezeket keresett orvoslást. Olyan problémákat feszegettek a közgyűlésen, amelyeknek tisztázására az előző hetekben és hónapokban is lett volna lehetőség.

A közgyűlés a szövetkezet legfőbb fóruma, vagy ahogyan mondani szokás: törvényhozó testülete. A szövetkezet tagjai valamennyien gazdái a mezőgazdasági üzemnek, s éppen ezért a tudtuk, belegegyezsük, jóváhagyásuk nélkül semmilyen fontosabb kérdésben nem születet döntés. S ha ez így van, akkor az egész évi munka megbeszélése, értékelése, a tényleges helyzet őszinte feltárása szintén a közgyűlés ügye, az egész tagságé.

Számolva a nehézségekkel

Ha valamikor szükség volt a kollektív bölcsességre, a közösség gazdag tapasztalatára, akkor most szükség van. Ez év gazdálkodása — már, ami az időjárás, a természeti viszonyokat illeti — nem a legjobb előjelekkel indult. Az őszi nagy esőzések és belvízek következtében sok föld maradt szántatlanul, s a korábbi hó nélküli hideg időjárás sok helyen megviselte a gabonavetéseket is. Most pedig a nagy havazások vetítenek előre olyan gondokat: ha hirtelen következnek be az olvadás, megint sok föld kerülhet belvíz alá, újból kellene a talajtáplálás, a tavaszi munkák gyors végzését. A kitavasztatás persze még nagyon sok minden történhet. Mégis jó az, ha a közös gazdaságok tagjai úgy készülnek, hogy számítanak a nehézségekre. A zárszámadási közgyűléseken pedig éppen az elmúlt évi gazdálkodás elemzése, tapasztalatainak megbeszélése már egyik biztosíték annak, hogy jobban induljon ez évben a gazdálkodás. Jobban, szervezettebben és nagyobb eredményekkel is, mint 1965-ben. Ez a cél. S ez egybeesik minden szövetkezeti tag érdekével és óhajával.

Rác Béla

„Ha Görgey huncfut nem lett volna...”

LAPOZGATÁS PARASZTKRÓNIKÁKBAN

A püspökladányi Karacs Ferenc gimnázium folyosóin sorakozó vitrinekben időről időre érdekes történelmi vagy néprajzi anyagot lát az ember. Most például egy XVIII. századi törvénykönyv is ki van állítva.

— Hogyan került ez ide? — kérdezem Rettegé Istvánné tanárnőt, akit Annus néninek szólítanak szerte a községben.

— Egy sátorlajúrhelyi orvostól kaptam.

— Ez a legértékesebb a gyűjteményben?

— Hát ez igen értékes, de azért van nekünk sok más történelmi és néprajzi tárgyunk, amely felveszi vele a versenyt.

MŰZEU AZ ISKOLÁBAN

Bemegyünk a kis szobába, a Karacs Ferencről elnevezett helyiségbe. Zsúfolásig tele van tárgyakkal. Egyik szekrényben színes népviselet, másikkban mintás korsók, tányérok, régi szövészközü, s ki tudja mi még. Rettegé tanárnőnek ez a második gyűjteménye. Az első 1928-ban kezdte gyűjteni az iskola tanulóinak segítségével, de a második világháborúban elpusztult. Az új gyűjtemény alapjait 9 éve vetették meg. Két szakkör tagjai végzik a gyűjtő és rendező munkát. A lakosság nagyon sokat segít a gyűjtemény kialakításában.

— Az a célunk — mondja Rettegé tanárnő —, hogy a tájban élt embert mutassuk meg. Szokásait, életmódját, viselkedését, szellemi életét.

— Szellemi életét?

„HA ÉLŐSZÓVAL NEM TEHETEM...”

Igen. Gyűjteményünk legértékesebb részéhez tartoznak például a parasztkrónikák, amelyek nélkül a XIX. század paraszti életét nem ismerhünk pontosan. Több tudományos intézettel és múzeummal állunk összeköttetésben, ezek mind komoly érdeklődést tanúsítanak parasztkrónikáink iránt. Olyan Kossuth balladát és labancsfülsőt fedeztünk fel bennük, amelyek ismeretlenek voltak. Ime itt van például Törvénybíró Nagy Sándor krónikája. Róla tudni kell, hogy a bátyját taníttaták, s ő bátyja könyveiből tanult. A községben „vajjások” embernek tartották. Állítólag meg tudta kötni a tolvajt, gyógyítani tudta a hideglelést. Am ha krónikájának bevezetését olvassuk, kitűnik, hogy egy tudásra szomjazó emberről van szó, akinek nem volt semmi ördögi mestersege.

A bevezetés pedig eképpen hangzik:

„Nem is oly célból írtam és írom ezen könyvbe írottakat, hogy azt valakinek nyakába toljam, hanem téli unalmas óráimban jólesett, ha amikor más csendesen aludt, az én tudnivágyó elmémet az által megnyugtattam, hogy ha élőszóval nem tehettem, hogy magam érzelmeivel összehasonlítható érzelmű emberrel eszmélt nem, vagy igen ritkán cserélhettem, legalább írásban foglalva magam magammal eszmélt cseréltem... Én is, ha ezen könyvbe tekintek, nem éppen azért, hogy én írtam, de bárki által íratott volna is, ha olvasom, magamnak megújulást szerzek.”

A magánosságok, a szellemi egyedüllétnek ugyanazzal a megfogalmazásával találkozunk, mint amit néhány évtizeddel korábban Berzsenyi Dániel panaszkodt el versében. És felidézőnek Csokonai sorai is a Jövendölés az első iskoláról a Somogyban című versből:

Hány jó ész lett vaddá,
Hogy nem mivelték?
Mert bizonyon sokan voltak
Nagy Sándorhoz hasonló te-
hetséges emberek, akik tudás-
szomjukat sohasem elégíthet-

ték ki, talán még annyira sem, mint Nagy Sándor, mert hiszen neki legalább az a szerencséje volt, hogy a bátyja könyveivel hozzájutott.

CSÁTI MIHÁLY KRÓNIKAJA: TÖRTÉNELMI FORRÁSMUNKA

Egy másik krónikát lapozgatunk. Szerzője Csáti Mihály. Az első bejegyzés 1863-ból származik, de néhány korábbi esemény is megemlít. Például azt, hogy 1851-ben kezdtek hozzá a Debrecen és Püspökladányt összekötő vasútvonal építéséhez. Azt írja egy helyen, hogy tudatosan vezeti a krónikát. Pontos adatokat jegyez le arról, hogy milyen az időjárás. Ilyenformán:

„1863-ban nagy szárazság volt... 1910-ben az ünnepet (karácsonyt, újévet) köszöntő gyerekek mezitláb jártak. Gazdasági megfigyelései: „1884-ben a tiszta búza 6,80, tengeri 6 Ft.” Leírja, hogyan kell az átszámításokat elvégezni, amikor az országban a méter és liter használatára tértek át. Megmagyarázza, hogyan kell a postai utalványokat kitölteni. Kipróbált gyógymódot ajánl marhapuffadás ellen. Pohárköszöntők és lánykérő szövegek lejegyzésére is vállalkozott. Egyszóval szinte minden megtalálható gondosan vezetett krónikájában, ami a paraszti életforma hétköznapiiban és ünnepeiben előfordult. Megrendítő fejezetben siratja el Gábor nevű bátyját, aki 1866-ban az osztrák-porosz háborúban vesztette életét. Egy magyar nő írta meg neki bátyja halálát, aki porosz emberhez ment férjhez, s a háború idején a sebesült magyar katonákat ápolta.

Csáti Mihály egyhelyütt véleményt mond a magyar szabadságharcról is. Szeretettel beszél Nagy Sándor József tábornokról, aki Debrecen határában vívott sorsdöntő küzdelmet az osztrák csapatokkal. „Ki is vitte volna a tervét, ha Görgey huncfut nem lett volna” — írja. Soraiiban benne van az egész magyar nép ítélete Görgey szerepéről. Szó a kiegyezésről is, mégpedig egy Kossuth-verset jegyzett le:

Kossuth Lajos levelet írt,
Hogy a történekről vett hírt.
De nem tartja azt elégnek,
Amit adtak nemzetének.
Ennél pontosabban nem is le-

hetne megfogalmazni, miképpen vélekedett a magyar nép a kiegyezésről, s hogyan ápolta Kossuth Lajos és a szabadságharc emlékét.

Ismeretes, hogy az 1850-es években leestek egy meteorit Kabánban. Ez évtizedeken keresztül foglalkoztatta a nép érdeklődését és hiedelemvilágát. Csáti Mihály a maga krónikájában — akárcsak egy XVI. századbéli kézirat újrában — külön címet ad egy meteorológiai eseménynek: „1885 — Csillagreesés Debreczen és Szoboszló közt.” Majd így folytatja: „Nem láttam, de hallottam ezt a történetet, hogy Debreczen és Szoboszló közt egy csillag leest. Én nem hiszem, mert az nem egyéb volt mint egy darab meta kő.” Jó lenne tudni, mi az a meta kő? Talán a meteorit népies elnevezése? 1886-ban újra csak szentelt egy-két mondatot a csillagoknak: „Ebben az esztendőben ropant nagy csillagszaladgálás látszott, oly világosságot terjesztett, mint ha tűz lett volna. Nem tudom, mit jelent.”

„CSILLAGLESÉS DEBRECZEN ÉS SZOBOSZLÓ KÖZT”

A könyv végén ritkulnak a bejegyzések. „Szemem megbádogott” — panaszkodik Csáti Mihály. Végül más kézírás adja tudtul: „Csáti nagyapánk meghalt 1912-ik év január 29-én és eltemetődött 31-én délután.”

— Ezeket a parasztkrónikákat valaha nagyon sokan olvasták. Kézről kézre jártak a községben — mondja a tanárnő. Nemrégiben egy előadásán ismerttettem egyet, s az érdeklődést onnan tapasztaltam, hogy a hallgatóság további részletek felolvasására kért.

Nagyon fontos történelmi források — csukja be a könyvet Rettegé tanárnő — sem az egykori könyvek, sem az egykori újságok nem festenek ilyen pontos képet a parasztságról. Miként a nemesi írók emlékiratai, ugyanúgy a parasztkrónikák belülről ábrázolják saját társadalmi osztályuk szemléletét, világát.

Bücsúzászkor lelkeim köti,
hogy a gyerekeket, a szakköri tagokat ki ne felejtsem a cikkből.

Bakó Endre

NYELV ÉS MŰVELTSÉG FOGALMAZÁSI FICAMOK

A tágabb értelemben vett fogalmazás, az egyéni gondolatoknak objektív nyelvi köntösbe öltöztetése a legmagasabb rendű emberi vívmány, s ugyanakkor a legbonyolultabb, a legmagasabb rendű tevékenység. A gondolat hozzáférhetetlen, megfoghatatlan, szubjektív mindaddig, amíg ki nem mondjuk. Olyan, mint a láthatatlan ember, amelynek csak ruháiból következtethetünk formájára és mivoltára.

A megfogalmazás mindig tükrözi a megfogalmazó ember ismeretanyagát, műveltségét, nyelvi kultúrájának fokát, az ábrázolt valósághoz fűződő egyéni viszonyát, sőt szellemi

képességeit is. Bátran mondhatjuk: „Mutasd meg fogalmazásodat, és megmondom, ki vagy!” Nem csoda hát, ha iskoláinkban a legelső és a legelső szinten egyaránt oly nagy gondot fordítunk a fogalmazásra, a gondolatok kifejezésének művészetére.

Egy napilapban a bükkszentkereszti campingről ezt olvashattuk: „A tábor közművesített, a sátrakban villanyvilágítás van, jözzü törpe vízmű által szolgáltatott forrászvíz buzug, az autósok öröme pedig vadonatúj belső út vezet az országúttól a táborig.”

A szerző egy mondatba akart belezsúfolni minden jót.

Így aztán az derült ki, hogy a törpe vízmű joizu, s a beálló út rávezet az autósok öröme.

A fogalmazási ficamokat megszüntetnünk, ha a két kezbevevő („törpe vízmű által szolgáltatott”, „az autósok öröme”) kiemeljük vagy átnevezzük. Így: „A tábor közművesített. A sátrakban villanyvilágítás van, törpe vízmű szolgáltatja a forrászvizet. S hogy az autósok öröme is meg legyen, vadonatúj belső út vezet az országúttól a táborig.”

Esetleg kijavíthatjuk még a „közművesített” szót is, mert a bevezető mellénevi igenev kevesebb alkalmas almonyának, mint jelzőnek. Irnájuk tehát így: „A tábor közművesített.” vagy így: „A tábor közművesítve van.”

Nem ez a követendő a következő mondat is, bár rajjai nem kiküszöböltek, hanem csak egymásba gaoalyodtak: „A felszólalók... helyeslik a terv és a költségvetés tervezetét, megalapítják, hogy azok teljes mértékben megvalósuljanak a gazdaság és a kultúra további fejlesztése, a nép anyagi jólétének emelése feladatainak.”

A többszörös bírtokviszonyok ez a burjánzása főleg az idegen nyelvből fordított szövegekben szokott előfordulni. Itt azonban még ez sem mentesség, hiszen eredeti magyar (csak éppen nem magyaros) fogalmazással állunk szemben. Jó magyarsággal, a tagokat kibogozva így mondhatnánk: „... megvalósuljanak a feladatoknak, amelyek a gazdaság és a kultúra további fejlesztése, a nép anyagi jólétének emelése támaszt.”

Végül egy rövid példa az elterjedt kötőszók indokolatlan halmozására: „De az még azonban sok mindentől függ, hogy mennyi legyen a teljesítmény.” — A szerző „teljesítménye” a kiemelt szavakból kétszáz százalék.

(—én)

A HUSZADIK SZÁZAD SPANYOL MESTEREINEK KIÁLLITÁSA RIO DE JANEIRO-BAN

Pablo Picasso, José Gino-vart, Salvador Dali, Juan Gris, Miró és más spanyol festőművészek alkotásait állították ki Rio de Janeiro-ban, a XX. századi spanyol festészet reprezentatív kiállításán. A Modern Művészetek Múzeumában rendezett kiállítás anyagát 1 800 000 dollárért biztosították. (AP) H. E.

Szilágyi Imre: „EGY GONDOLAT”

Viharban a galambok megpihennek

— Nem tudom, asszonyom. Higgye el, őszintén beszéllek Önnel. A férje még nincs olyan állapotban, hogy hosszabban beszélgethetne. Pedig nekem is lenne kérdeznivalóm. Egyelőre viszont...

Erre ébredt. Kegyetlen fejfájással, szagató nyilalással, émielygés-sel a gyomrában. Kábultan pillantott fel az ágyról. Fehér köpeny villant előtte, aztán úgy rémlett, talán a feleségét is látta. Ajtó csapódott, távolodó léptek nesztét is felfogta a füle. Az áltató hatása szűnni kezdett. Oldalra fordította a fejét. Fehérré festett kórházi ágyát látott maga mellett. A matracok felett zölddel csikozott gyapjútakaró feküdt. Alatta egy élénk csillogó fekete szempár. Csak erre figyelt, erre a mosolygó szempárra. Kedves gyerekhang szólította: — A bácsit mivel hozták be? Belenézett a fekete szempárba. Valami könnyű hangulat lepte meg. Még mosolygott is:

— Mivel? Őcsikém... hm... mivel? Hát nézd — és kinlódva kutatott emlékezetében — nézd, őcsikém, nem tudom. Fogalmam sincs, mivel hozták be.

Közben feszülten figyelte önmagát. Ha beszélni tud, az jó. Nagyon jó, hogy egyáltalán képes magának parancsolni. Szája szélén érezte a kirepedezett bőrt. Úristen, igazán nem lehet valami jó bőrből.

A gyerek, az a jóképű kis kópé ott mellette vigan csacsogott: — Nekem nincs különösebb bajom. Mindenáron le akartam menni az udvarba, hogy legalább ott szánkózzak. Ott a vihart nem érzem. Edesanyám majd pofonútott, hogy mi bajom van, nemhogy örülnék, ilyen időben... A végén leüvöltöttem magam. A szánkó ott van az erkélyen. Felkaptam és rohantam le a lépcsőn. Ott csúsztam meg. Most már, tetszik látni, gipszben vagyok, a doki bácsi meg azt is mondta, karakán srác vagyok, csak maradjak már nyugton. Mire meggyógyulok, akkor is itt lesz a tél, s ő nem bánja, inkább a saját srácainak a szánkóját kéri kölcsön nekem. Hát nem klassz?

A férfi igyekezett jót mutatni. Kicsit kényszeredetten ugyan, de elvigorodott és bólintott: — Persze, persze. Nagyon klassz. S eszébe ötlött, a fiát emiatt ütötte meg. A klassz miatt. Hogy ráér még később vagánykodni, egyelőre tanuljon meg becsületesen magyarul. Na mindegy. Most tényleg mindegy. Egy kicsit sajnálni is kezdte a fiút. Kár mindenért úgy felfortyanni. Valami belesajdult a térébébe, be kellett harapni a szája szélét, annyira kegyetlen, kíméletlen volt a fájdalom. Az öt figyelő fekete szempár összehúzódott, riadtan tekintett rá.

— Semmi baj, fiú. Csak tényleg ne mocorogj annyit. Baj lesz esetleg a szánkózással.

Ez juttatta eszébe a havat. A térdé ismét felsajgott. Úristen, mi lehet a térdével? Talán csak nem...? Lehetetlen! Felemelte a fejét. Akkor érezte, hogy a párnája egészen lucskos az izzadságtól. Tekintete lesiklott a takaróra. Egő szeme látta, végigkísérte a zöldcsikos anyagot. Semmi baj. A két láb ott volt, teljesen tisztán látta a két domborulatot ott a takaró végén. Visszajettte a fejét. Igazán nagy hülyeség volt egyáltalán gondolni is ilyesmire. A lepedőre hajolt, úgy törölte meg az arcát. Kimerült, úgy érezte, minden része kívánja a pihenést, még a szeme is, a szemhéja is lehűződik.

Ajtónyílásra ébredt. — Hm. Érezte, egy kéz, egy kellemesen hűvös kéz fonódik csuklójára. Erős, de puha tapintású kéz. A doktor állt előtte, figyelmesen nézte őt.

— Nos, hogy érzi magát? Rápillantott. — Kösz, jól. És így is érezte. — Itt volt a felesége. — Jó.

Dühös lett magára. Hogy a fenébe lehet így válaszolni? Na, de mit mondjon. Tényleg nagyon jó, hogy itt volt az asszony. Talán látta is, amikor itt járt. Nyilván, újra bejön.

— A doktor ujjá a gyapjútakaróra mutatott. — Megnézem a lábát. Felhajtotta a takarót. Ő is oda pillantott. Csak a kötést látta, nem is volt olyan vastag a pólya. Hirtelesen felszisszent. A doktor keze ott járt a térdénél.

— Rendben van — mondta a doktor. Aztán hozzátette: — Persze, még egy kicsit érzékeny. Egy-két hét, és rendbejön. Nem olyan nagy a seb. — Jó — mondta, és most már tényleg nem tudott volna semmit se kinyögni. Két hét. Mozoghat egyáltalán?

Meg is kérdezte. A doktor mosolygott: — Majd. Igen kérem, majd mozgoghat. Maguk egyébként valóban nem nagyon bírják az ágyat. Maga... ugye...

— Szalóki — mondta és meg is biccentette a fejét —, Szalóki László.

— Igen. Szóval — folytatta az orvos — nagyon hiányozhat a mozgás. Megértem, kérem. De hát ennek most így kell lenni. — Igen. Az ápolónő hőmérőt rázott le. Most vette csak észre a nőt. Szó nélkül gombolta ki az inget.

— Már keresték a vállaltól — mondta az orvos. — Tegnap jártak itt, de akkor még nemigen beszélgethettek volna.

Tegnap. Szalóki a takaróra nézett. A szobában nem égett a villany. Reggel van? Kora délután? Az ablakon túllifügöny. Amögött valami szürkeség, a párkányon, ezt láthatja a vékony anyagon át, egészen fel, az ablaküvegen is — hó.

Kérdezni akart, de a doktor megelőzte: — Délután már beengedem őket. Értetlenül, kicsit bambán bámult. — Kiket? Csilingelő nevetés, csengő gyermekkacaj hangzott fel. Onnan mellette. Persze, a kicsi. Ez visszahozta. Zavarában elvörösödött.

— Hát nézte az tak itt. — Aha. Na, mi hát tény szélit? — Har. Az ap. Az orvo. Az orvo. — Pih. ne aludj. Ketten. pillantott. — Nag. — Pers. mondta. tán fogta. Ugyan, u. — Az a. alá húz. Az isten. már nevé. hunyta. nem leh. san a... — Most r. ta! Hirte. maga el. igazán e. Reggel n. sűrűn es. a tél. D. tizenet. Aztán m. ment sze. romkodó. — Kor. két jára. is, a mo. — Három. rost elha. kellett a. laadt ker. busz kid. leg is, az. Most, a. hogy szá.

TÓTH ERVIN: HOLLÓ LÁSZLÓ

A Debrecen Városi Tanács kiadása, 1965.

Debrecen rövid időközönként meglepi a művészet barátait egy-egy reprezentatív jelentőségű és szépségű könyvvel. 1961-ben „A képzőművészetek Debrecenben” jelent meg a városi tanács kiadásában, 1962-ben Tóth Ervin: „Mata János fametszetek”, a TIT, 1963-ban Tóth Ervin: „Gáborjáni Szabó Kálmán grafikai” című műve a Déli Múzeum kiadásában. Most pedig Tóth Ervin Holló Lászlóról szóló munkájával jelentkezett; olyan könyvvel, amely tartalmával és külső megjelenésével egyaránt elnyerheti a szakemberek tetszését is. Székely János álmódott nem is olyan régen itt Debrecenben szép könyvek kiadásáról, s ha most kezébe vehetné ezt a finom műnyomópapíron készült könyvet, talán még el is érzékenyülne, pedig ő azon szakemberek közé tartozott, akik még ott is meglették a hibát, ahol más nagytólval a szemem sem akarta elhinni jelenlétét.

Ezzel a könyvvel a Debrecen Városi Tanács nemcsak magának tartozott, hanem képzőművészeti életünknek is. Mert bár Holló elsősorban Debrecen, de az egyetemes magyar kultúráé is. Képei — a festmény egyedi természeténél fogva nem juthatnak el a közönség széles rétegeihez, e tekintetben még a kiállítások sem elégségesek. Ezek egy-egy követik, a látott kép idővel megfakul, el is halványodik az emlékezet tábláján, de egyébként sincs még Holló László-múzeumunk, ahol, akár csak egyetlen helyen is, legalább 50–60 képet bármikor láthatna a vándor, aki a városba érkezik, egybeként a kulturális értékekre is kíváncsi. A Debrecen Városi Tanács e szép kiadványa végre láthatóvá teszi, hacsak többnyire egyszerűségében is, Holló László élete művét, színes lapjai pedig még a művész tüzes színeiből is izellőt adnak. Ahányan forgatják majd ezt a könyvet, ahányan csak rokonszenvvel közelednek ehhez a pikűrű, annyian s annyszor ismerkednek Holló művészetével, egyáltalán a művészetével, amely, noha ez esetben nem pesti termék, mégis egyetemes, mint Koszta József vagy Martyn Ferencé. Mondom *ünne* e könyv megjelenése, amelyben Debrecen méltónak bizonyult könyvművészeti hagyományaihoz. Nem von le ebből a „debreceni” érdemtől egy jótányit sem az, hogy a munkálatok egy részét a fővárosi Kossuth Nyomda végezte. Sőt ez is a meg-

Vázlat a Simonyi öbes ter fát ültet című képhez

rendelő, tehát a városi tanács kvalitásérdekét dicséri: tudta, honnan remélheti a legjobb munkát a könyv reprodukciós anyagát illetően. És nem is csalódott. A Kossuth Nyomda vezetője, a nemzetközi Gutenberg-díjjal és a hazai Kossuth-díjjal kitüntetett Lengyel Lajos tipografizálta a könyvet, tervezte a kötetet, többszínnyomást burkolóját, személyes felügyeletével nyomta a Kossuth Nyomda a könyv 54 oldalát és 11 színes reprodukcióját. De kitett magáért a hatvenczados Alföldi Nyomda is, e kézfogásnak eredménye nem is lehetett más, mint ez a szép könyv.

Tóth Ervin munkája monográfia. Felöleli Holló életének és munkásságának adatait és művészetének elemzését. Nem old meg minden kérdést, s ezt érdemül írom, mert a jó könyv sohasem akar minden kérdést egyszer s mindenkorra szülő érvényvel eldönteni. Ez művészeti kérdésekben nem is lehetséges s ha valaki mégis ezt igényli, ritkán kerül el a pöffeszkedés banánhéját. Eppen a téma iránti alázat teheti szimpatikusá az író és művész s ennek tárgyát. Az író azért formálja műve anyagát, a műtörténész azért elemzi a művész alkotásait, hogy összképet alakítson ki azok számára, akik a mű és alkotója közötti viszony megismerésével magát az alkotást is a lehető legteljesebb mértékben akarják birtokba venni.

A kép a miénk is, ha ma-

gunkban hordozzuk. Holló László művészetét a mi művészetünk, mert a mi világméretű művészetünk szerves hozzátartozói. Alakjai, emberi és állati figurái, zsánerszerű képei, önarcképei mind reánk tartozó valóság, mert bennük érezzük magunkat, egyéni és népi sorsunkat, ennek fény- és árnyoldalait. Tóth Ervin jól játszik e művészet húrjain: megszólaltatja minden műfaját, technikai eszközeit, s rávilágít az alkotó lelkivilágára is. Így kerekedik ki a mű és az ember egysége, s ezt a képet teljesnek, egészen érezzük. Holló Lászlóról hosszú ideig az a kép él majd az olvasókban, amelyet Tóth Ervin formált meg erről a bizonyos értelemben kivételes művészről. Mert annak kell tartanunk, ha önmaga legjobb alkotásaival

mérjük — s szabad-e a művészt mással mérni?

Befejezül még a könyv várható nemzetközi jelentőségéről valamit. A városi tanács áldozatkészsége — bár csak más városok számára is példamutató lenne! — olyan könyvet segített napvilágra, amely megnyithatja az utat Holló László nemzetközi elismertetése előtt. Ezt segíti az a körülmény, hogy Tóth Ervin könyve négy idegen nyelvű összefoglalással jelent meg. Tóth Ervin eddig is sokat tett a magyar művészet külföldi elismertetéséért. Ha meggondoljuk, hogy írói működése 25. évfordulójára jelent meg ez a szép kötet, akkor jubileumi ajándékának is felfoghatjuk.

Szj Rezső

KESERŰ

Az alkonyat kibomlik —
álmódnom kellene.
Kinálsz lehelleddel,
nem élhetek vele.

Homlokom tűzfaláról,
mint hulló vakolat,
enyészni kezd az arcod,
nem őrzi titkomat.

Sötétlő szél hullámszik,
keserű a szívem —
közel vagyok magamhoz,
legyintek szeliden.

Kezdeni újra, késő.
Ne szólalj! Végülis
csak kínokról beszélhet
gallyának a tövis.

Gábor Zoltán

MIKOLA BAZSAN:

JANUÁR 21

Gyászoló
Terek.
Utcák duzzadt erein
A lobogót lángként lobbantják a szelek,
S a lobogón egy szó: Lenin.

A nap
Lehullt —
Fekete zászló.
A nap is fekete.
Fekete a rúd.
Gyászindulótól, moliban gyászoló
Indulótól harsog a város, az út.

Falun, városon, parton, piacon át
Szívhez a szíve, vállhoz a váll:
Igy vonul az ország,
Iljics kommunája,
Hada és
Hazája.
Nem! Ó élő,
Nem halt meg, nem is volt beteg!
Nézd a millió orcát!
Millió szívben ég, millió zászlón lebeg —
Igy vonul Iljicsel az ország.

Bontsd ki a gyászlobogót!
A gyász eszendeje ez lett.
Hazánk vezérértől
Kommunák,
Vonulók
Ma végső búcsút vesznek.

Hirdetik, hintik a hírt —
A hír percre se szűnt;
— Lenin
Szíve kihűlt!
Lenintől
Búcsút veszünk.

Dördül a szörnű pillanat — híre megy
Minden népnek, minden időkből
Január 21.
Hat óra ötven.

Mint penge, mint jajszó, égbontás,
Elkiszorult hangú üzemek.
Ma együtt minden munkás
Lenin sírjánál tiszteleg.

Gyászlobogót emelnek a kezek
És erőt véve szívün,
Felkel ő — aki vezérel és vezet —
Felkel a sokmillió Lenin!

Radó György
fordítása

TAKÁCS MIHÁLY:

Csendben, meleg éggel

Most elvakított a fényessége mindennek.
Üveglapod vagyok:
Horizontnyi ablakod
S nem látsz, pedig szélről, hidegtől én védelek.

Velem jössz a forrásunkhoz inni, ha szomjazol:
Tudom melyik az út
Min édesvízű a kút —
Most igazat szp, hamis szemekben olvasol.

Jégvirág ez a pálmá: mégcsak látsz — nem érzel
Csillogó hidegség,
Mint a szemed is nemrég —
Ilyen volt. S hogyha fázol csendben, meleg éggel

— Hűsége szemem melegével — hozlak vissza
S ünnepi lesz minden:
A tányéron, kilincsen
Ismerősen nevet a fény, s az ágy is-mintha

Tudná, hogy ketten leszünk — huncutkásan kacsint,
Míg csók lombosodik,
S elhallgatjuk a szót is:
Hisz a tárgyak elsütölgék gondolataink.

— Hát mondtam — s közben nézte az orvos —, a vállaltól voltak itt.

— Aha! — mondta Szalóki. Na, most megint. Az ördögbe, hát tényleg nem tudna másként beszélni? De mit fecsegjen?

— Harmincnyolc ót. Az ápolónő mutatta a hőmérőt. Az orvos összehúzta a szemöldökét.

— Pihennie kell — mondta. — És ne aludjon el, hozom az injekciót. Kettőn maradtak. A gyerek rápillantott.

— Nagyon fáj a lába, bácsi? — Persze. Természetesen — mondta szorakozottan, s csak aztán fogta fel a kérdés értelmét. — Ugyan, ugyan!

Az a kis kópé már félig a takaró alá húzódtott, onnan pislogott rá. Az istenit ennek a kis csibésznek, már nevet, megint rajta nevet. Behunyta a szemét. A lába. Tényleg nem lehet valami rendben. Biztosan a...

Most már tudta, nagyon jól tudta! Hirtelen mindent tisztán látott magán előtt. Tényleg, a hó! Pedig igazán egyszerűen indult az egész. Reggel megindult a havazás. Igaz, sűrűn esett, még örült is, így igazi a tél. Dél körül már baj volt. Jó tizenöt óra takarta az uttestet. Aztán megindult a szél. Két órára ment szolgálatba, a váltótársa káromkodott:

— Komám, azt hiszem, leáll egy-két járat. Pótkocsit nélkül mész te is, a motor már nem bírja.

Háromszor fordult. Ahogy a várost elhagyták, két helyen is jól rá kellett adni a gázt, átfúvással szaladt keresztül. Érezte, hogy a nagy busz kicsit megspárgott, kicsit billeg is, aztán újra szilárd talajra ér. Most, a negyedik fordulójánál valahogy szélesebbnek tűnt az átfúvá-

sos sáv. Előrehajolt, megtörölte a bepárasodott ablaküveget. Háta mögött halkán szongott a busz. Éles szélroham lódította őket, egy pillanatra mindent eltakart szemé elől a hó. Ez is jókor jött. Kapcsolt, rátaaposította a gázpédálra. Felbőgött a motor. Az átfúvás közepén mint-ha megálltak volna. Aztán csak sikerült. Fellélegzett. Valaki odaszólt neki:

— Kutya kemény idő van. Bólintott.

A végállomásnál hátrahalt a kocsimat. Egy kicsit melege lett, de seba! Ahogy kiszálltak az utasok, egy pillanat alatt kihűlt a kocsi.

— Szalóki szaki, leállunk — mondta a forgalmista. — Az úristennek se megy a verki. Maga meg pláne ledöglök a kertségi járatral.

Szalóki odapillantott a megállóba. Vagy ötvenen vártak, volt, aki behúzódtott a kapualjába, a többi meg háttal állt a szélnek, leste a buszt.

— Velük meg mi a fene lesz? — odabökött a várakozókra.

A forgalmista tanácstalanul vállalt vont:

— Megérthetik. Szólunk nekik. Elvégre... — Messze a kert. — Messze, messze — mondta a forgalmista. — De ha maga nekem ottmarad...

— Azt hiszem, egy forduló még kibírunk — mondta Szalóki. — Maga szerint — mondta amaz. — Maga szerint talán igen. de ha baj lesz, én nem kerülhetek a főnök szemé elé. Ad egy. Ad kettő, mit gondolt, miből fizetem én a darus kocsit?

Szalóki hallgatott. Ez az átkozott hóorkán tényleg nem tréfa. — Na, mi lesz? — kérdezte a forgalmista.

Ránézett. Ez se örül valami nagyon az egésznek. Kimarad a járat, az is baj, de felel a buszért is. Szólni akart, de egy hirtelen szélroham belefojtotta a szót. Kapkodva szedte a levegőt, lejjebb húzta a kocsimat, aztán a várakozókra nézett. Ót óra, ezek haza akarnak menni. Ismerte már őket, az az öreg néni, aki a többiek mögé húzóva toporog, mindig az unokáját várja haza. A fényképét is mutatta már, talán úttörőingben fotózták a kisunokát. A kertség három kilométer. Söhajtott, leverte a csizmájáról a havat, aztán fel-lépett a buszra.

— Valahogy elvergődünk. A forgalmista csak nézett rá, szó nélkül, aztán tiszteletet. Szalóki látta, elmenőben erősen csóválja a fejét, morog valamit magában. Megtúrta a motort, aztán odaállt a megállóhoz. Az átfúvárra gondolt egész úton. Meghökkenve nézte a széles, vastagra húzott átfúvós sávot. Ez valóban nehéz lesz. Hordta-kavarta az orkán előtte a havat. Az utasok szintén ezt a sávot lesik. Persze, ezért hiányzott neki a megszokott moraj. Figyelik. Mi a fenét bámulnak? Egészen belevörösödött. A fényező sugara táncolva ringott az úttesten. Már előtte is a sáv. Kapcsolt, gázt adott, egészen az üvegre hajolva futott neki. Érezte, ahogy beleszaladnak a puha hóba. A szél felkapta, sodorta, messze dobta a sávba üledépet havat. Úgy vélte, túljutottak. Aztán — megpördültek alatta a kerek, felbőgött a motor. Kapcsolt. Az emberek néztek. Elfajtott magában egy káromkodást. Hátrakapcsolt. Semmi.

— Kiszálljunk? Legyintett.

Most már határozottan ideges

volt. Egy-egy kapcsolásnál bele-mart a fogaskerekebe.

— Nem sokat segít, ha kiszállnak — mondta aztán izzadtan, anélkül, hogy hátrafordult volna — de mindenesetre, próbáljuk meg. Csak pörögtek a kerek. A busz neki-nekilódult, de nem mozdult. Se előre, se hátra.

Határozott. Feltette a kocsimat, bemepte magának az irányt, mozdított a kormányon. Lelepett a kocsi, becsapta az ajtót. Nem bánta, egyáltalán nem bánta, hogy eljött, de hát csak rizikó volt. A többiek már otthon vannak. Ha sikerül a dolog, akkor is menni kell riportra. Ezt nem őrizz meg szíj. Minek kellett kijönni? Látta maga előtt a forgalmistát, ahogy elment morogva.

— Megnyomjuk — nézett az utasokra. — Ha két métert megyünk, akkor nincs vész.

Lihegve, kimerülten hagyták abba tíz perc múlva. Valakinek el kell menni, ahol telefon van. Ki kell hívni a segélykocsit. Káromkodni szeretett volna.

— Amíg jönnek, hogy meg ne fázzunk, még egyszer, jó? — Egy idősebb ember nézett rá. — Helyes?

Bólintott.

Odaállt a vezetőfülke mellé. Szeméből könnyeket csalt a heves hózápor, elkéseredten nyomta a buszt, a pára vastag sugarban tödült ki a szájon. Öt-tíz centit mozdultak, aztán visszalandult a busz. Kétségbeesetten akarta tartani, nekifeszült az oldallemeznek, a csizma vasalt sarkával keresett valamit szilárd pontot. Egyszerre valahogy kiszalad a lába alól a talaj. Az ajtókilincshez akart kapni, hogy el ne csúszson. A nagy lendülettel elvesztette az egyensúlyát.

Sütő Gyula

JOGI & TANÁCSADÓ

Letiltható-e a dolgozóinak nyereségrészesedése vagy egyéb juttatása?

Sok olvasónk kérdezi, hogy a munkabérek elrendelt végrehajtás (letiltás) kiterjed-e a nyereségrészesedésre és az év végi jutalomra is.

A Legfelsőbb Bíróság állásfoglalása értelmében a kérdés megoldásánál a gazdaságpolitikai szempontok figyelembevételével a nyereségrészesedés lényegéből és rendeltetéséből kell kiindulni.

A nyereségrészesedés a szocialista gazdasági rendszerben a vállalati kollektívra egészének a terv teljesítése érdekében kifejtett tevékenységéért elvégzett vállalati eredmény egy részére, amely ugyan nem a béralap terhére kerül a dolgozók közötti kifizetésre, gazdasági jellege, a dolgozók termelékenyebb munkára ösztönzését előmozdító célja azonban a munkabérekhez teszi hasonlóvá.

Igy tehát a lefoglalásnál is indokolt a munkabér letiltására vonatkozó szabályok alkalmazása. Ennek megfelelően nincs lehetőség korlátlan lefoglalhatóságra, mert ez nem volna összeegyeztethető az ösztönző hatást is szem előtt tartó intézmény által elért szándékot céllal. Másrészt azonban a nyereségrészesedés nem tekinthető teljesen foglaltatásmentes jutalomnak sem.

Az úgynevezett év végi jutalom azoknál a vállalatoknál, amelyeknél nyereségrészesedés nem fizethető, ez utóbbit helyettesíti, az év végi nyereségrészesedés lefoglalására vonatkozóan a fenti jogszabály értelemszerűen az úgynevezett év végi jutalomra is vonatkozik. A nyereségrészesedés és év végi jutalom tehát ugyanolyan szabályok szerint foglaltatásos és tiltható le, mint a munkabér.

Az albérleti jogviszony felmondása

P. J. debreceni olvasónk írja: Albérletbe veti ki egy utcai szobát határozatlan időre. Ezt az albérleti viszonyt a főbérlet most felmondta azzal az indoklással, hogy egyik nőismerősével össze akar költözni, közös háztartásba, tehát családi helyzete megváltozott. Az a kérdése, hogy jogos-e ez a felmondás, kötelese-e elfogadni.

A vonatkozó lakásügyi jogszabályok szerint a bérlő megváltozott családi viszonyait indokoltá teszi a felmondást; ha pl. házasságot kötött, gyermeke született, gyermeke házasságot kötött, vagy olyan személyt kíván a lakásban elhelyezni, akit kötelese eltartani.

E példaszzerű felsorolás nem tartalmaz rendelkezést arra az esetre, ha a főbérlet felmondásán kívül életközösséget létesít. Élettársat eltartani törvény szerint senki sem köteles. Nyilvánvaló ebből, hogy a házasságon kívül létesített életközösség nem sorolható a megváltozott családi viszonyok közé, és ezért felmondási okként sem szerepelhet.

Olvasónk tehát az ilyen címen történt felmondást nem köteles elfogadni.

A bűncselekményt elkövető fiatalokoról szembeni egyes intézkedésekről

Több olvasónk érdeklődik az iránt, hogy milyen büntetést kaphat a fiatalok, ha bűncselekményt követ el, s mentesül-e a büntetés hátrányos következményei alól.

A Büntető Törvénykönyv vonatkozó rendelkezése szerint a fiatalokra kiszabható szabadságvesztés legrövidebb tartama bármely büntetett esetben harminc nap. Javító-nevelőmunkát azzal a fiatalokkal szemben lehet alkalmazni, aki a büntetést elbírálásakor tizenhatodik életévét betöltötte. Pénzbüntetést akkor lehet kiszabni, ha a fiataloknak önálló keresete, jövedelme vagy vagyona van. A behajthatatlan pénzbüntetést átvaltoztatni vagy intézkedéssel helyettesíteni nem lehet.

Ez a fiatalokorra vonatkozó különleges szabály.

Ha a büntetés egy évi szabadságvesztésnél nem súlyosabb, és a végrehajtását nem függesztették fel, a fiatalok a büntetés végrehajtása befejezésének, illetve végrehajthatósága megszűnésének napján mentesül a büntetést előélet-höz fűződő hátrányoktól. Ha a fiatalokra kiszabott szabadságvesztés végrehajtását próbaidőre felfüggesztették, az elítélt az ítélet jogerős emelkedése napján mentesül a büntetést előélet-höz fűződő hátrányok alól.

Ennek magyarázata az, hogy a fiatalok erkölcsi fejlődése szempontjából döntő jelentőségű, hogy a büntetés végrehajtása után nyomban, de legalább rövid időn belül megszabadulhasson a büntettség következményeitől, és képességeinek megfelelő munkakörben elhelyezkedhessenek.

Jár-e kártérítés házassági ígéret megszegése esetén?

V. S.-né debreceni olvasónk írja: Egy férfi ismerős házasságot ígért neki és ezzel rávette arra, hogy a férfi lakóhelyére költözzék. Ott közös háztartásban éltek. Később azonban a férfi ígéretétől elállt, és az együttélést megszüntette, úgyhogy a gyermekével együtt kénytelen volt elköltözni. Közben az együttes alatt minden összekuporgatott vagyonát elherdálta a férfi. Az a kérdése, hogy követhet-e kártérítést ezekért, miután a házassági ígéretét a férfi megszegte.

A levélből megállapítható tényállás szerint olvasónk a kötéendő házassági reményében hagyta el otthonát kiskorú gyermekével együtt, és költözött férfi ismerőséhez abban a reményben, hogy a férfi lakásában végleges otthonra talál. Ha a férfi erre kellő bizta-

tást adott, és később a szocialista erkölcs követelményeit sértő módon megszegte a házassági ígéretet, és ezáltal a jóhiszemű másik félnek kárt okozott — e magatartásának gazdasági következményeire a felelősséget vállalnia kell. A Polgári Törvénykönyv vonatkozó rendelkezése szerint ugyanis a kár egészen vagy részben való megtérítésére kötelezhető az, akinek szándékos magatartása más jóhiszemű személyt alapos okkal olyan magatartásra indított, amelyből őt önhibáján kívül károsodás érte.

Ha tehát olvasónk esetében ez megállapítható és bizonyítható, kártérítési igénye jogos.

A Magyar Állami Népi Együttes tagjai Amerikában

Csapó Irma és Károly, a vendégzereplésre érkezett Magyar Állami Népi Együttes két tagja New York-i városnézésen az Empire State Building tetőjén (Rádió-telefoto — MTI Külföldi Képszolgálat)

83 millió köbméter víz halaknak

(Tudósítónktól)

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság jóváhagyott üzemterve szerint ebben az esztendőben 93 400 hold öntözésére és 10 500 hold halastó rendszeres vízellátására készülnék fel. A fő vízkivételi helyeken 452 millió köbméter vízre kell eljuttatni az öntözőtelepekre és a halastavakba. Ennek a többsége a tisztálkó öntözőrendszerben kerül felhasználásra, s emellett — miként az elmúlt esztendőben — nagy mennyiséget adnak le a Körös völgyi mezőgazdasági nagyüzemeknek is.

A téli hónapok az öntözési időnyire való előkészület idejére. Rendbehozózzák a gépeket, szivattyúkat, a fő vízvezető csatornákat, megkötik a gaz-

daságokkal a szerződéseket. Az üzemelési feladatok ellátására több mint 260 fő — mérnöktől a vízörig terjedő beosztású dolgozó összehangolt munkájára van szükség. A gravitációs és szivattyús úton kiszolgáltatásra kerülő vízmennyiség biztosításához, vezetéséhez, illetve eljuttatásához több mint 10 millió forint szükséges.

Az üzemelési feladatok közül legelső helyre kerül minden esztendőben a halastavak vízellátásának a megállapítása, erre a szerződések megkötése. Ugyanis ezeken a helyeken nemcsak nyáron, hanem kora tavasszal, sőt télen is szükséges bizonyos

mennyiségű víz. A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság termelőszövetkezetekkel, állami gazdaságokkal és tógazdaságokkal több mint 10 hold halastó vízellátásának a kiadására kötötte meg a szerződést, s összesen 83 millió köbméter vizet szállítanak a halastavakba. A legnagyobb fogsztó a Hortobágyi Állami Gazdaság, mintegy 50 millió köbméterrel. A legnagyobb a vízigény tavasszal, illetve ősszel a tavak feltöltésénél, de télen is dolgoznak szivattyúk. A lékelés mellett a halastavakban belső vízforgatással is védekeznek az oxigénhiány ellen.

Szülői munkaközösségi elnökök tanácskozása

A középiskolai szülői munkaközösségek elnökei részére tartott értekezletet pénteken a Debreceni Városi Nótanács. Az értekezleten részt vettek az iparitanuló-intézetek szülői munkaközösségeinek elnökei is, valamint többen a szülői munkaközösségek aktivistái közül.

Dr. Kovács Gyuláné, a városi tanács vb. művelődésügyi osztályának előadója a pályaválasztás problémáiról, a középiskolai szülői munkaközösségek feladatairól tartott előadást. Beszélt arról, hogy a divatos szakmákra most is négyezer-öttször annyian akarnak bejutni, mint amennyit felvehetnek. Ugyanakkor például a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemre, a közlekedési mérnöki szakra, a tudományegyetemek matematika-fizika szakára és a felső-

fokú technikumokba kevés a jelentkező. Hangsúlyozta, hogy a szülőknek milyen nagy segítséget jelent, ha a pályaválasztás kérdésében meg hallgatják a pedagógusok véleményét is. Felhívta a résztvevők figyelmét arra, hogy az egyetemi felvételeknél a középiskolában és a felvételin elért eredményeken kívül egyre nagyobb mértékben veszik figyelembe a középiskolában tanúsított magatartást is.

Az előadást élénk vita követte. Ezekben a hónapokban a középiskolákban megvitatják a szülői munkaközösségek és a KISZ-szervezetek együttműködésének kérdését. Az értekezleten résztvevők elmondották ezzel kapcsolatos tapasztalataikat is.

Összeütközött két vonat

A MÁV Vezérigazgatósága közli, hogy január 21-én 19 óra 35 perckor Pestimre és Gyál állomások között a Lajosmizségi közlekedő személyvonat összeütközött egy Budapest felé haladó tehervonattal.

A baleset következtében Berezvai Lajos, a tehervonat vezetője a helyszínen meghalt, 18 személy megsérült. A sérültek közül Nagy Józsefnek, a személyvonat fűtőjének állapota súlyos.

A személyvonat két kocsija, a tehervonat hat kocsija kiskilott és megrongálódott. Megrongálódtak a mozdonyok is. A személyforgalmat szombat reggel 8 óráig autóbusszokkal, átszállással bonyolították le.

A rendőrség két személyt őrizetbe vett. Szakértők bevonásával a baleset körülményeinek vizsgálata folvik. (MTI)

EGY GAZDAG ÉLETMŰ ÜZENETE

Gramscira emlékezve

KETTŐS AZ ALKALOM az emlékezésére. Antonio Gramsci, az Olasz Kommunista Párt egyik alapítója 75 évvel ezelőtt született — s nemrég jelent meg az első magyar nyelvű válogatás műveiből. „Marxizmus, kultúra, művészet” a kötet címe, találon érdekelte és példázatos életmű főbb övezeteit, Gramsci sokrétű munkásságának legfontosabb irányait.

Noha többek között filozófus, teoretikus volt, nem alkotott nagyarányú bölcséleti rendszert, szisztematikus gondolati építményt; nincs önálló esztétikája sem, pedig esztétiként is számon tartják, különösen a fiatal olasz marxista elméletirók, irodalomtörténészek. Valóban: gondolatai nem állnak össze előre eltervelt egységbe, mégis okkal beszélhetünk Gramsci gondolatrendszeréről. S ez nyilván azt jelenti, hogy bár forma szerint ez az életmű nem zárt, egynemű alkotás, legbelső lényege, tartalma alapján viszont nagyon is homogén. Mi adja összetartó erejét? A módszer; a „műforma”, a sajátos gramsci műfaj mögött álló határozott szemléletmód, kidolgozott és szilárd világkép. Erre alapozódik az ő gyakorlati filozófiája: az egyetemes marxizmus alkalmazása az olasz helyzetre.

MARXISTA FILOZÓFUS volt, aki tisztán látta a bölcsélet, az elvont gondolkodás igazi jelentőségét, helyét; ragyogóan kifejtette például a filozófia-történelem-politika hármaskapcsolatának mibenlétét. Forradalmár volt, s nemcsak a gyakorlati cselekvés, az aktív mozgalmi tevékenységben — amíg e cselekvési lehetőségtől még nem fosztották —, de az elméletet illetően is. Mi sem idegenebb tőle, mint a „belterjes” elmélkedés, az öncélú spekuláció. Számára a konkrét társadalmi-történelmi valóság, a gyakorlat volt az alfa és az omega. Mindent ebből a szempontból elemez, innen közelít valamennyi témájához, s ennek alapján vitatkozik, érvel, bizonyít. S mindig eleve-

nen, ködösítés és nehézkes elvontságok nélkül. Jegyzetében, elmélkedéseiben, módszeresen kidolgozott nagyobb írásaiban — például a nagy olasz idealista gondolkodó, Croce nézetét cáfoló vitáiban — is világos logikával, könnyen érthetően fejté ki teleteit. A tudományos vita feltevéseiről külön is rögzítette megszívlelendő elképzeléseit. Írásainak ez a frissége nem utolsósorban onnan ered, hogy kivételesen érzékeny volt a valóság mozgására, változásaira. Ezért hangsúlyozza oly nyomtatékkal, hogy az elmélet számára nincs nagyobb veszély a megmerevedésnél, a dogmatizmusnál. „Még a materialista történelemfelfogást is át lehet alakítani dogmatikus tézissé” — figyelmeztet egy helyen. Saját elméletiről gyakorlatában elszántan küzd e veszedelemmel, s tanulságos példát mutat a hallatlanul széleskörű tájékozottságra, hatalmas tudományra épített, az élet, a kultúra, a művészet kiterjedt területeit magába foglaló dialektikus valóság szemlélet alkalmazására.

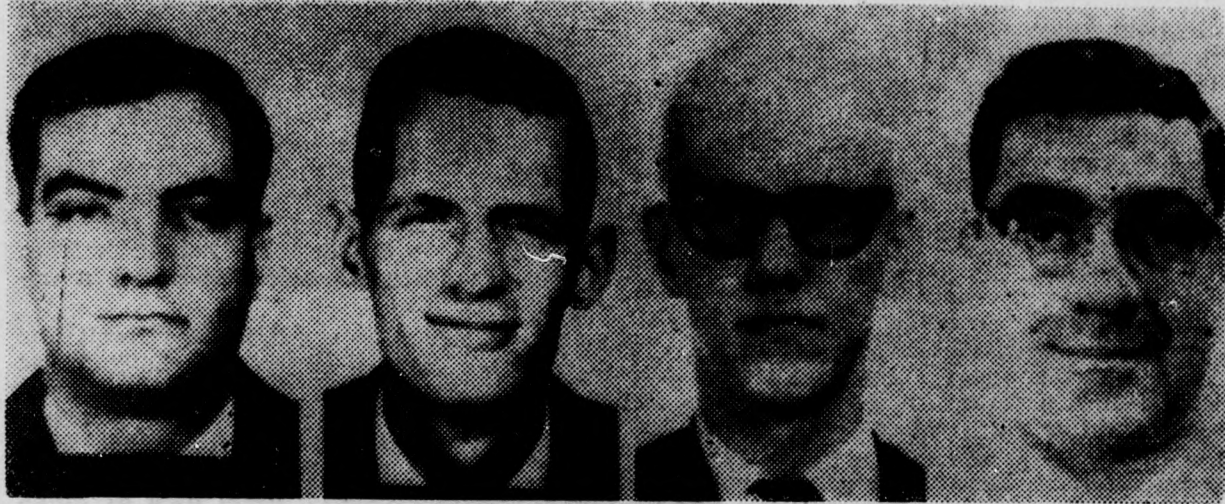
CSAK CSODÁLNI LEHET e kivételesen tág horizontot, az érdeklődés roppant széles mezejét! Filozófiai jellegű dolgozataiban egyaránt helyet kap az ideológia, az alap és a felépítmény, a politika, az optimizmus és pesszimizmus nagy pontossággal elemzése, az európai értelmiség kialakulásának, típusainak és szerepének újszerű megvilágítása, vagy éppen a manapság egyre többet vitatott „mi az ember?” tehát az úgynevezett emberi lényeg kérdésének megválaszolása. Nélkülözhetetlen adalékok a marxista filozófia történetének ismeretéhez, s kitűnő ösztönzések az elmélet további gazdagításához.

A filozófia mellett Gramsci legtüzetesebben az irodalom s általában a kultúra problémáival foglalkozott. Itt főként az olasz irodalomtörténetre építi okfejtéseit, példát első sorban innen veszi. A művészetet az új műveltségűt vi-volt harc összefüggésében szemléli, beszél „funkcionális” irodalomról; ne gondoljuk azonban, hogy a vulgarizmus szelleme akár egy pillanatra is megkísértené. A művészet esztétikai lényegéről, a tartalom és forma kapcsolatáról s a helyes műszemléletről s az irodalmi kritikáról ma is helytálló gondolatok egész sorát találjuk például azokban a leveleiben, amelyek a börtönben írt.

A BÖRTÖNLEVELEK művének jelentős hányadát tesz-szik, majd háromezer lap. A fasiszta rendszer, Mussolini bírósága 1928-ban börtönbe záratta, s élete hátralevő részét e fogságban kellett eltöltenie. Gramsci a reménytelenül nehéz körülmények között alkotott tovább, dacolva a betegséggel, gyenge szervezete-nek romlásával. Forradalmi hite, meggyőződése, alkotás-vágya az utolsó pillanatig töretlen maradt. Fiatalon, 1936-ban halt meg. Emberi magatartásának és tudós munkásságának példája, hatása évülhetetlen. Életművét megismerni: kötelességünk.

Fülöp László

Megsebesítette három munkatársát egy amerikai atomkutató

Upton, New York állam, USA: Michael Maresca, az atomenergia bizottság laboratóriumának kutatója munka közben hirtelen felindulásában rálőtt három munkatársára súlyosan megsebesítette őket, majd öngyilkosságot követett el. A képen: (balról jobbra) Michael Maresca, James Powell, Leif Hjorne és Martin Zucker (Rádió-telefoto — MTI Külföldi Képszolgálat)

Vízvezeték-szerelőket gázvezeték-szerelőket központifűtés-szerelőket

és e szakmában jártas segítők azonnal felvesz

az EM Szabolcs megyei Állami Építőipari Vállalat Szerelőipari Főépítésvezető-sege Nyíregyháza, Szeche-nyi ut 43.

NAPLÓ

8. oldal — 1966. január 23.

Adenauer: — Nos, mit szól az emlékirataimhoz?
(A Die Zeit karikatúrája)

KIVÁNCSI PEGAZUS

No mondd, mit látsz?
(A Die Zeit karikatúrája)

Heti humor

CSINTALAN ÁMOR

(A Stern karikatúrája)

KERESZTREJTVE NY

A SZATÍRA MESTERE

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12			13			14				15
16			17			18				19
20			21			22				23
24			25			26				27
28			29			30				31
32			33			34				35
36			37			38				39
40			41			42				43
44			45			46				47
48			49			50				51
52			53			54				55
56			57			58				59
60			61			62				63
64			65			66				67
68			69			70				71
72			73			74				75
76			77			78				79

110 éve született M. J. Szalkov, frói áneven Scedrin, kiváló orosz szatirikus író.

VIZSZINTES:

1. A cári hivatalnokok korrupcióját, népnépszerű uralmáról mond ítéletet ebben a művében. 12. UPA. 13. Enyves anyag tulajdonsága. 15. Légnyomás mértékegysége. 16. Még nincs. 18. Tartozást egyenlítő. 19. Történet esztanóval. 20. Új keletű. 22. Rámol. 23. Ismert karikatúrista. 24. En adok te adsz... 25. Hirtelen fájdalomra mondjuk. 26. ZAL. 27. Azonos betűk. 28. Akik itt vagyunk. 29. Győr-Sopron megyei község (-). 30. Most. 32. Szolmizációs hang. 33. Hölgy. 35. Gyermekek. 37. Régi előd. 38. Várható. 43. Vissza: szibériai folyó. 44. Szalkov 1884-ig ennek a folyótraktus volt a szerkesztője. 45. Zenei műszo, befejező részt jelent. 46. Szábján van. 47. Műtrágya jelzője. 49. Fogyszója. 52. Arab törzsfő. 54. Duna menti folyó. 55. Somogy megyei község. 59. Városrészt rövidítse. 60. Cirkonium vegyjele. 61. Üzletember. 63. Szolmizációs hang. 64. Kibob. 66. Gyakorító képző. 67. A brids egyik műszava. 69. Népszociológus. 70. Csomagot értik. 72. Ötösfogatú rikot (két szó). 73. Kellems illatu kristály. 75. Dramát színpadra visz. 77. Kerti építmény. 78. Kesernyves ízű, csonthéjas gyümölcs. 79. Mozi fele!

FÜGGŐLEGES

1. Nyugati utazásának tapasztalatait ebben a művében szűrte le Szalkov-Scedrin. 2. Műtét végzése. 3. Harun... meséből keleti uralkodó. 4. Igekötő. 5. Vissza: sziget az Ir-tengerben. 6. Mustárgáz. 7. Hirtelen odanyúl.

8. SÁD. 9. Kerti munkát végez. 10. Afrikai gázmadár. 11. Ezen forog a mesebeli vár. 14. Szalkov-Scedrin regénye, melyben a cári Oroszország társadalmi visszasszállását ábrázolja. 17. Kettősbetű. 19. V. A. 21. Sin anagrammja. 23. Holland légitörő társaság. 28. Konzervatív. 31. Házl munka, névelővel. 34. Mutatózó. 35. Az összedadás szava. 39. Mutatózó és névelő. 40. E. I. F. 41. Sebhely. 42. TYP. 44. Ide szálító, ide... 45. Hangot ad a madár. 48. Riadalom. 49. A sarkvidéken élő nép. 50. Végtag. 51. Borotvapengének is van. 53. Fémtárgyakat bevonó iparos. 55. Ezen a rövidített néven emlegetik a New York-i operaházat. 56. Monda. 57. Ugymar. 58. IDS. 61. Gondozott udvar. 62. Aradat. 65. Előfordul. 68. Az angol kft. 70. Fal betűi, keverve. 71. Darál pártatlan betűi. 74. A villamos ellenállás egysége, fonetikusan. 76. O, latinul, nőnemben.

Beküldendő: a vízszintes 1., 44. és a függőleges 1., 14. számú sorok megfejtése február 2-ig.

A Napló január 9-i számában megjelent keresztrejtve helyes megfejtése: — Kalendárium — botanika — Hatvani — Döbrögi — Egy eredeti magyar rege — Debrecen — Magyar fűvészkönyv.

Könyvet nyertek: Vajda Géza Debrecen, 10. Kollegium; Polonkai Katalin Hajdúbószörmény, Polgári ut 3.; Hülcsák Zoltán Debrecen, Vincelér 18.; Farkas Ilona Biharkeresztes, Rákóczi u. 25. Sebők Agnes Debrecen. A könyveket postán küldjük el.

Miért haragszik a róka a nyúlra?

— Francia mese —

Történt egyszer, hogy egy zord téli napon, enniváló keresés közben összetalálkozott egy róka és egy nyúl.

Mentek mendégáltak, nagyon fáztak és nagyon korogott a gyomruk, s már-már azt hitték, hogy éhen pusztulnak, amikor az országúton egy parasztlányka jött velük szembe, karján lóbalva egy friss zsemlyékkel megrakott kosarat.

— Pompás ötletem van! — szölte a nyúlhoz a róka. Felküldj le most azonnal az útra, mintha megfagyta volna. A kis parasztlányka majd észrevesz, megáll, leteszi kosarát, és én ezalatt elcsenem. Elbújok veled az útmenti fák mögött.

Igy is történt.

A nyúl lefeküdt az útra, s amikor a leánya odaért, megállt, majd letette a kosarát, hogy megvizsgálja a nyulat. Közben a kosarat a róka elemelte, s mikor a lányka megtapintotta a nyulat, az felpattant, és a róka után iramodott. Kiabált, hogy várja meg, álljon meg, de bizony a ravasz róka füle botját sem mozgatta, s látszott, hogy esze ágában sincs megosztani a zsemlyéket a nyúllal.

Nyúl úrfi sem volt rest! Elhatározta, hogy bosszút áll a ravasz rókán, s még jobban utánaíromodott. Utólérte, s így szólt hozzá:

— Üresen semmit sem ér a zsemle. Mennyivel jobb volna egy kis húsfélét harapni hozzá... Tudod Róka koma, van itt az erdőben egy tó, vágjunk rajta léket, azután te ülj a lék szélére. Belógatod a farkad a vízbe, bizonyos, hogy valami kiehéztet hal belekap. Te akkor kirántod a farkad a halat, s ünnepi lakománk lesz!

Tetszett a terv a rókának, s úgy tett, ahogyan a nyúl mondta. Mancsa közé szorított egy fadarabot, s léket ütött a jégen, leült a lék szélére, hogy halat fogjon. Igen ám, de nagy hideg volt, a lék nyomban befagyott, s a róka ideg fogságba esett. A nyúl pedig fogta a kosár zsemjét, elköszönt a rókától, és továbbállt.

A róka húzta, rángatta a farkát, de csak hosszú idő múltán és nagy fájdalom árán sikerült kiszabadítania. Nem is bocsátotta meg azóta sem a nyúlak, hogy akkor túljárt az eszén.

Fordította: Pfeifer Vera

— Egyik legkedvesebb barátom tanyai tanító. Városból került a tanyára. Tőle hallottam az alábbi történetet.

— Pélesztendeje tanítottam már abban az kis létszámú iskolában, amikor egy kis zavar támadt körülöttem... Illetve a kóstoló körül.

— Régi szokás szerint kóstolót szoktak egymásnak küldeni az emberek. Ebből persze én, a tanító sem maradhattam ki... Visszont ismered az elveimet... Nem fogadtam el, sorra visszaküldtem.

— A kicsi település s a környékbeli tanyák lakói, akik idáig messziről megcsüvegelték, most épencsak morogtak valamit a bajszuk alatt. Nagyon rosszul esett, és fölöttébb bosszantott a dolog. Háborogva panaszo-

tam el a helybéli szövetkezet egyik könyvelőjének, akivel időközben közelebbi ismeretségbe kerültem.

— Így szokás — nevetett rám. — Nem kell a paragrafusokat olyan mereven venni... De fel a fejfel... Valahogy

délutánon a tanyai postás üzenetet hozott, miszerint a könyvelők estére, vacsorára várnak. Szombat volt, de még akkor nőlen is voltam, nagyon jól jött hát a meghívás. Mondanom sem kell, hogy pompás disznótoros dolgokat et-

hiányzott. Már kezdtém sokallni.

— Én sajnos, nem tudom mindezt viszonzni — mentegőztem. — Nekem nincs háztartásom, nem ölök disznót... — Az nem baj, önek a szülők — szóltat meg váratlanul a könyvelők megdedik osztályos kjsfia, Géza.

Villámzó szülői tekintetek záporoztak feléje. Te csak hallgass! A talpraesett kislegény azonban nem hagyta magát: — Tetszik tudni, az úgy van — folytatta makacsul —, hogy a tanító bácsi nem fogadja el a kóstolót, ezért aztán idehozzák a szülők, mivel apu a bácsi barátja. Itt aztán nyugodtan megeheti. Ez nem lekenyerezés... Sőt, még nekünk is jut belőle.

majd csak elrendezük a dolgot... s biztatóan rámkacsintott.

— Nagyon köszönöm — hálálkodtam neki. Tekintélyes ember volt a környéken, szavára hallgattak az emberek. Gondolom, majd megmagyarázza nekik, hogy ez milyen elavult dolog.

tünk. Igen-igen, jól esett. Nem győztem köszönni.

Késő este volt — szerencsére holdvilág — mikor hazaindultam a könyvelőektől. Hónom alatt egy kis csomag lapult, benne kóstoló.

— Es ez a meghívás ötször-hatszor is megismétlődött. Persze mindig disznótoros vacsora volt, s a csomag kóstoló sem

Furfang

... Az egyik téli

SAKI:*

Tehén a szalonban

Theophil Eschley festőművész környezetének hatására szüntelenül alkotokat festett. Nem mintha farmon vagy éppen tejgazdaságban élt volna, nem, erről szó sincs. Villája sok hasonló ház között foglalt helyet, de kertje egyik oldalon egy kis rétre nézett, amelyen a festő élelmes szomszédja takaros teheneket legeltetett. Nyári délelőttökön a tehenek térdig el-tűntek a buja fűben, behúzódva a diófa árnyékába, ahol a szürk napfény arányosan csillogott foltos hátukon. Eschley festett egy vásznat a két fejstehénről, a diófáról, a sűrű fűstről és a faleveleken átszűrő napfényről. A Királyi Akadémia felvette ezt a képet a Nagy Nyári Tárlat anyagába. A Királyi Akadémia szereti, ha védelemi módszereken dolgoznak. S ezért, miután Eschley sikert aratott a diófa árnyékában festői módon pihenő állatokkal, kiaknázta a témát. „Déli békesség” című művét — melyen két barna tehén látható diófa alatt — a „Dél, szentséges óra” című tanulmány

követte, melyen két barna tehén látható, s fölötté diófa. Ezután következett a „Tehenek pihenője”, „Tejszagú almok”, „Tanulmány tehénrel és diófával”, valamint „Tehenek a déli verőn”.

Egy ős végi délután épp az utolsó esetvonalakat húzta legújabb művében, amikor a szomszédja, Adela Pingsford megzörgette az ajtaját.

— Egy marha van a kertemben — jelentette ki tömören, hogy megmagyarázza viharos megjelenésének okát.

— Marha? — ismételte Eschley, majd hozzá-tette: — Milyen fajtajú marha?

— Fogalmam sincs — felelte az asszonyság. — Azt hiszem, egészen közönséges.

— És hogyan jutott az Ön kertjébe? — kérdezte a festő.

— Úgy képzelem, hogy a kapun — felelte a nő türelmetlenül. — Nem hinném, hogy át-mászott volna a falon, s azt sem, hogy ejtőernyőről dobta le, mint a Hűsfeldolgozó Rt. reklámját. De most pillanatszerűen ez sem érdek-el, csak az, hogy mie-

hány lépést tett az állat felé, néhányszor össze-ütötte a tenyerét, majd különböző „hiiii” és „hoooo” hangokat hallatott. Az állat azonban nem reagált rá.

— Ha legközelebb tyúkok hatolnak be a kertembe, akkor is magától fogom hívni, hogy rájuk ijesszen — szölte Adela. — A „hoooo”-i egészen nagyszerűek. De pillanatszerűen arra kérném ha nem neheztelje ezt a tehene a kertemből... Olyan kifejezéseket használt, melyek hatására a festő végül felkapott egy botot és határozott mozdulatokkal ütögetni kezdte az állat farát. Csodák csodájára, végülis megértette, hogy a jelenléte nem kívánatos, éhes pillantást vetett a krizantémok felé, majd elindult a kertből — a házba.

Ellenállhatatlan étvágyát Adela asztalán, vázában álló krizantémokkal elégitette ki.

— Mr. Eschley! — kiáltott fel Adela remegő hangon — arra kértm, hogy hajtsa ki ezt az állatot a kertemből, de nem arra, hogy kergesse be a házba! Ha már okvetlen itt kell maradnia, akkor inkább a kertben, mint a szalonban.

— Pásztori tapasztalataim igen csekélyek — szölte a festő. — S ha jól emlékszem, ezt kö-

zöltem is Önnel.

— Most már látom, hogy igaza volt — vágott vissza a hölgy. — Bájos kis csendélet arányos tehénkékről — maga csak erre képes. Nem akar talán festményt készíteni erről az állatról, amint ebéd utáni pihenőjét tölti a szalonban?

Eschleynek több se kellett, faképnél hagyta a megriadt asszonyságot, s nemsokára visszatért állvánnyal, palettával és ecsetekkel.

— Maga nyugodtan munkához kezd, miközben ez a borzalmas lény bekvártélyozta magát a szobámba? — kérdezte Adela.

— Hiszen éppen Ön tanácsolta — felet Eschley, és kifeszítette a vásznat az állvánnyon.

— Megittom! — mennydörgött Adela.

— Milyen alapon? — kérdezte a festő. — Nem hiszem, hogy ez a lény magához tartozna.

— Ez bolond! — kiáltott a háziasszony kérésbeesetten.

Rövid idő múltán a tehén valószínűleg úgy döntött, hogy ebédutáni desszertjét már az istállóban fogja elfogyasztani, s ezért óvatossá és gyors léptekkel elhagyta a szalont, majd a krizantémjaitól megfosztott kertet is. Eschley pedig összecsomagolta festő-szerszárait.

Ez a kis közzéték fordulópontra jelentett Eschley művészi pályáján. Figyelemre méltó kompozíciója, a „Tehén a szalonban” a párizsi kiállítás szenzációja lett, később Münchenben is kiállították, s végül a bajor kormány vásárolta meg, noha egy húsfeldolgozó gyár igazgatója háromszor is ráigért az árverésen.

A szédítő siker csúcsán Eschley egy nap összetalálkozott Adelával s így szólt hozzá:

— Látja, ha nem jön az a tehén, sohasem váltak volna meg a változatok a „Tehén a szalonban” témára. Ugye, már maga is örül hogy így történt?

Adela azonban az öröm legcsekélyebb jelét sem mutatta, sőt megvető pillantással mérte végig a festőt.

Hiába, vannak még érzéketlen emberek, akik sohasem fogják megállni, mi az igazi művészet.

Fordította: Zilahi Judit

* Saki a századforduló körül élt, kiváló angol humorista. Angol gyarmati tiszt flaként Burmában született. Kora ifjúságától szembeszállt a konzervatív társadalom törvényeivel. Politikai szatírjában, s egyéb humoros írásában is szüntelenül ostromolta a tisztesség látszatát mindenáron fenntartó, álszentkedő angol uralkodó osztályokat.

Szélesítik a természetjárást és a táborozást — Újabb kispályákat létesítenek — Több sportágban rendeznek versenyeket

A KISZ sportprogramjáról

A Kommunista Ifjúsági Szövetség Hajdú-Bihar megyei Bizottsága is foglalkozik a fiatalok sporttevékenységével. A KISZ feladatának tekinti, hogy az alapszervezetek tagjai körében felkeltse az érdeklődést az egyes sportágak iránt, elősegítse a sportolók eszméleti, politikai nevelését.

Bár a testnevelés és sport ügye az MTS szerveihez tartozik, a KISZ a maga területén azon fáradozik, hogy szervezze, mozgósítsa a fiatalokat az egyes sportrendezvényeken való részvételre. Ezenkívül több, nagyszámú sportágban továbbra is rendeznek vetélkedőket, versenyeket.

Elkészültek az 1966. évi feladatok tervei. Ebben széleskörű lehetőségeket biztosítanak annak, hogy a fiatalok újabb tömegei kapcsolódhassanak be a sportmozgalomba.

AZ ORSZÁGOS SPORTNAPOKON

A KISZ sportrendezvényeit az országos sportnapok keretében bonyolítják majd le — ismertetik a sportnapok fontosságát, jelentőségét. Továbbra is növelik az ISZM testnevelési követelményeit teljesítő fiatalok számát, s el szeretnék érni, hogy 50 százalékban a Kilián testnevelési mozgalom számaiból teljesítsék a fiatalok az ISZM követelményeket. A jövőben nagyobb lehetőségeket biztosítanak a természetjárásnak, a táborozásnak, népszerűsítik a honvédelmi sportokat. Célul tűzte ki a KISZ megyei bizottságának akcióprogramja a sportlétesítmények hálózatának bővítését: a fiatalok társadalmi munkával évente körülbelül húsz kispályát felépíteszenek részét. A KISZ rendezvényei lehetnek a területi testnevelési és sportszövetségi versenynaptárban.

A részletes terv megszabja a járási és városi KISZ-bizottság és az alapszervezetek feladatait, programját. A sport és turisztikai bizottságok segítségével irányítják az alapszervezetek ilyen irányú tevékenységét, a sportfelelősök munkáját. Az éves tervet az alapszervi taggyűlések tárgyalják, s annak megfelelően végrehajtják a feladatokat. A tervek szerint az alapszervezetek havonta sportnapot tartanak, a Magyar Honvédelmi Sportszövetséggel karöltve megrendezik az MHS összehívott versenyeket, lövészversenyeket, a tizek-bajnokságát.

ORSZÁG- ÉS VILÁGJÁRÓ FIATALOK

Ebben az évben tovább fejlesztik a belföldi és a külföldi turisztikát. E célból jár-

sonként, városanként legalább négy alkalommal város- járás- ismereti túrákat, külföldi túrákat szerveznek. Országjáró túrák lehetőségeinek a biztosításával is elősegítik a turisztika fejlődését. A nyári hónapokban két-háromnapos túrákat szerveznek debreceni indulással Balatonföldvárra, a Bükkbe, Gyöngyösrre, Aggtelekre, a zempléni hegyekbe, Budapestre, Esztergomba, Szegedre stb. Ezeket a túrákat péntek, szombat, vasárnap napokon bonyolítják majd le. A részvételi díj alacsony lesz, s a rendezők gondoskodnak megfelelő idegenvezető, autóbusz, étkezés és szállás biztosításáról.

MINÉL TOBB FIATAL VERSENYEZZEN!

A jövőben is megrendezésre kerülnek atlétikában, kézilabdában, kosárlabdában, labdarúgásban, asztaliteniszben, sakkbán és röplabdában a KISZ-bajnokságok, versenyek. A KISZ-bizottságok nagy gondot fordítanak arra is, hogy a középiskolákban, iparitanuló-intézetekben és egyéb oktatási intézményekben minél több fiatal vegyen részt a sportkör által megrendezésre kerülő bajnokságokon. Ebben az évben az oktatási intézményekben megrendezik a diáklövészek versenyét, atlétikai küzdelmeket, városi- vagy járási ismertetési túrákat.

Az ez évi program további széles lehetőségeket biztosít a sportolásra. Májusban megrendezik az országjáró diákok megyei találkozóját, az üzemi, hivatali, községi KISZ-szervezetek férfi és női tagjai részére júliusban kerékpárversenyt bonyolítanak le, a diáklövészek is megyei versenyen vesznek majd részt, májusban.

A járáásokban március 21-én

Ma rendezik Debrecenben az asztaliteniszezők megyei bajnokságát

A megyei asztalitenisz-bajnokság egyéni és páros bajnokságának döntőit a tanítóképző intézet tornatermében reggel 8 órai kezdettel bonyolítják le. Öt számban vetélkednek a résztvevők, férfi, női egyéni és páros, valamint vegyespáros számban dől el a megyei bajnoki címek sorsa.

Különösen a férfi egyéni és páros számban lehet számítani jó küzdelmekre. A D. Vörös Meteorból Madarász, az 1966. évi városbajnok, Kozma, Gara, a DVSC-ből Ráday, Hetey, Sztovlicsek, a biharnagybajomi Da-

rida és a labdarúgó Morvai, aki Hajdúnánás színeit képviseli az asztalitenisz sportág megyei döntőjén — izgalmas összecsapásokban döntik majd el a bajnokság és a helyezések sorsát. A nők közül a DMTE versenyzőin kívül több vidéki asztaliteniszező szóhat bele a helyezésekbe.

Nagy a tétje a mai versenynek, hiszen a győztesek és a helyezettek jogot szereznek arra, hogy részt vegyenek az országos vidéki bajnokság küzdelmeiben, melyet júliusban rendeznek Debrecenben bonyolítanak le.

Az elmúlt napok nagy hátránya megnehezítette a debreceni korcsolyázók helyzetét.

Nyíregyháza ellen készülődnek Debrecen jégkorongozói

A Meteor pályán és a nagyerdői pályán a havazás miatt nem lehetett önteni, s leromlott jégén korcsolyázhattak a fiatalok. A hét végére azonban mindkét pályán megjavultak a jégviszonyok, és már tegnap kitűnő jég állt a korcsolyázók rendelkezésére.

A nagy hó akadályozta a nagyerdői jégpályán a korongozók edzését. A palánkot csak a hét végére állították fel, de a pályán nagy mennyiségű hó maradt. A tő jégre ugyanis a hó súlya alatt megrepedt, feljött a víz, és meglehetősen rossz körülményeket teremtett. A Köztisztasági Vállalat rendkívüli munkásokat irányított a nagyerdői jégpálya karbantartására s ennek tulajdonítható, hogy a korcsolyázók már a hét végén kitűnő jéget kaptak.

A jégkorongozók ma játszották volna Debrecenben első bajnoki mérkőzésüket Nyíregyháza ellen. Miután még nincs kész pálya, a rendkívüli helyzet miatt a szövetség hozzájárult a mérkőzés elhalasztásához. A döntés alapján a D. Dózsa korongozói szerdán este vilányfényes mérkőzést játszanak Nyíregyházán a vidéki bajnokság keretében. A második találkozóra január 30-án, jövő vasárnap kerül sor a nagyerdői jégpályán. Megkezdődtek az előkészületek Debrecenben egy tömeges korcsolyaversenynek is. Január 29-én és 30-án a nagyerdői jégpályán — mindkét nap délután — általános iskolások gyorskorcsolyázó bajnokságát rendezik meg a városi jég sport szövetség közreműködésével.

HAJDÚ-BIHARI

NAPLO

Magyar Kommunista Munkáspárti Hajdú-Bihar megyei Bizottságának irodája
Szerkesztő: a szerkesztő bizottság
Főszerkesztő: Pállás Imre
Szerkesztőség Debrecen
Tóthfaluasi tér 10.
Telefon 21-40

Kiadás: Hajdú megyei Laokladi Vállalat
Debrecen, Tóthfaluasi tér 10.
Felelős kiadó: Balogh Endréné
Telefon: 30-01
Terjesztő: Magyar Posta
Előfizetési díj: egy hónap 13 forint
Előfizethető a helyi postahivataloknál és kézbesítőkönél
Index: 25027

Szabadság Lapnyomda Debrecen
Felelős vezető: Reményi Sándor

Testnevelési óra a jégpályán

A fővárosi Fazekas Mihály gyakorló általános iskola és gimnázium udvarán az iskola vezetőségének javaslatára jégpályát létesítettek az úttörők. Weitz Győző testnevelő tanár a tantervi órákat használja fel a téli sportra. Gimnasztikai gyakorlatokat folytat a szabadban a tanulókkal, és korcsolyáznit tanítja őket. A VII. és VIII. osztályosok a jégkorongozás alapelemeit, a korongvezetést, adogatást és a játék technikáját sajátítják el.

(MTI Foto — Petrovits László felvétele)

Morozov A BRAZILOKRÓL

Mint ismeretes, a labdarúgó-világbajnokság tizenhatos mezonyében válogatottunk Brazíliával került egy csoportba. Az elmúlt években a

szovjet válogatott több ízben találkozott a brazilok legjobb tizenegyével. 1965. egyik legjelentősebb találkozójaként könyvelték el a Brazília-Szovjetunió mérkőzést. Amíg az első, a moszkvai összecsapáson a brazilok 3:0 arányban győztek, addig Rio de Janeiróban — nem kis meglepetésre — 2:2 volt az eredmény. Újabb ismét Dél-Amerikában járnak a szovjet labdarúgók. Számunkra is rendkívül tanulságos tehát a szovjet válogatott főedzőjének, Nyikolaj Morozovnak a nyilatkozata.

— Nem kétséges — mondotta —, a leghevesebb mérkőzések a brazilok ellen vívtuk a dél-amerikai partján. Már a moszkvai találkozón felfigyeltem arra, hogy a brazil csapatok nem kedvelik túlságosan a védőfeladatokat, nem szívesen mennek hátra segíteni a hátsó alakzatoknak, tehát várhatlan, gyors támadásokkal érhetünk el csak eredményt. Arra kellett törekednünk, hogy ne legyen idejük a szervezett védekezésre. Technikai téren ugyan gyengébbek vagyunk náluk, de ezt több mozgással, erőteljes játékkal ellensúlyozni lehet. Nos, felfigyeltem a második mérkőzésen — a moszkvai mérkőzésen — a pályán megjelent a 19 éves

középcsatár, Anatolij Banyisevskij, s új taktikai elgondolás szerint kezdünk játszani, sok kellemetlen percet szerezünk ellenfelünknek. Ha Manga nem véd olyan kiválóan, s csatáink csak a helyzetek egy részét realizálják, aligha szenvedünk ilyen arányú vereséget. De ami nem sikerült Moszkvában, az sikerült Rióban. Sajnálattal állapítottam meg viszont azt, hogy együttesünk gyorsasága csökkent.

A riói 2:2-nél majdnem ugyanazzal a csapattal álltunk fel, mint Moszkvában. En azonban nem értékeltem túl ezt az eredményt. Arra gondolok, hogy a brazilok edzője vigyázott: nehogy bepillantunk a kulisszák mögé, azaz nem fedte fel kártyáit. Számos fiatal van csapatukban, akik meglepően jól helyettesítik a kétszeres világbajnok csapat kiöregedett tagjait. Elég megemlítenem Gersont, Jairzinhót. Az utóbbi hamarosan talán még jobb játékos lesz, mint a „megfoghatatlan kismadár”, Garrincha, a csodaszélső.

— Mi lesz Angliában? Egy biztos: egyetlen VB-n sem volt még olyan küzdelem, mint amilyen a mostani várható.

K. Sz.

Kedden kezdődik a debreceni városi sakkbajnokság

A debreceni városi sakkbajnokság január 25-én kezdődik. Első alkalommal kedden este fél 6-kor ülnek táblához a résztvevők. Szerdán az esetleg függőben maradó játszmákat fejezik be, a következő fordulót pedig pénteken játszzák le.

SPORTHÍREK

A hajdú-bihari ökölvívó szövetség évi beszámológyűlése március 9-én tartja a testnevelési és sportszövetség Simonffy utcai helyiségében.

Az MTS debreceni városi tanácsa sportakadémia létrehozásáról a városi tanács március 23-án, hétfőn este 6 órai kezdettel kerül sor Debrecenben. Az előadást a postások Bethlen utca 3. szám alatti kultúrotthonában tartják.

A debreceni labdarúgó játékosok továbbképző ösztöndíjjal rendeznek hétfőn este 5 órától a megyei tanács III. emeleti nagytermében.

A püspökladányi járási férfi és női egyéni sakkbajnokságát március 10-én bonyolítják le — Püspökladányban.

NAPLO

10. oldal — 1966. január 23.

SÍOKTATÁS

A Budapesti Természettudományi Szövetség kezdeményezésére hat alkalommal, vasárnaponként síoktatásban részesítik az erre jelentkező gyerekeket. A 10—15-ös csoportokat szakképzett nevelőtanárok oktatták a Szabadság-hegyen. A Testnevelési Főiskola tanára Vitek Lajos, a helyes testtartásra oktatja a résztvevőket.

(MTI Foto — Molnár Edit felvétele)

NYOLC FRANCIA FILM a filmbarátok előadásain

A TIT Filmbarátok Köre január 30., 31. és február 1-én folytatja előadásait a Hungaria kamaraszínházban. Az új, nyolc előadásból álló sorozatot francia filmekből állították össze. A filmek között szerepel a Mire megvirrad című világhírű alkotás Jean Gabin főszereplésével és A nagy hadgyakorlat című film Gérard Philipe-vel, Michel Morgannal és Brigitte Bardot-vel a főszerepekben.

A részletes műsort a TIT megyei titkárságán tekinthetik meg az érdeklődők, s ugyanitt lehet bérletet váltani január 25-től délelőtt 11 és 13, illetve délután 16 és 18 óra között. A régi bérlet helyett január 24-én, hétfőn estig tartják fenn.

Az autóbussz és pótkocsija közé lépett — súlyosan megsérült

Nem mindennapi ok, meghökentető elővigyázatlanosság miatt történt súlyos közlekedési baleset január 21-én, pénteken Debrecenben, a Mikepércsi út 70. számú ház előtt. Az ott levő megállóba érkező pótkocsis autóbusszról szállt le Harsányi Pálné Debrecen, Mikepércsi út 64. szám alatti lakos, s úgy akart átmenni az úttest túloldalára, hogy az autóbussz és a pótkocsi közt át akarta lépni a vonórúdat. Senki sem vette észre, hogy Harsányi Pálné az autóbussz és a pótkocsi közé lépett. Az autóbussz elindult, s a szerencsétlen asszony a pótkocsi alá került. 8 napon túl gyógyuló sérüléseket szenvedett. A rendőrségi vizsgálat tart.

Lottónyeremények

Öt találatos szelvény nincs, négy találatot 32 fogadó ért el, a nyereményösszeg egyenként 140 522 forint 50 fillér. Három találatot 3827 fogadó ért el, a nyereményösszeg egyenként 587 forint 50 fillér. A két találatos szelvények száma 121 349, ezekre egyenként 18 forint 50 fillért fizetnek. (MTI)

NEM HIÁNYCIKK A VIHARLÁMPA

Megoldódott a viharlámpa probléma. A kereskedelem 120 000 viharlámpát importált az NDK-ból. Ezenkívül a hazai ipar az eddigénél jóval több (az idén 60 000) viharlámpát gyárt. A következő évekre az igényeknek megfelelően, sőt még tartalékokkal is számolva, évi 80 000—90 000 viharlámpa importjáról gondoskodott a kereskedelem.

Az érvényben levő közlekedési rendelet megtartása érdekében ezután a rendőri szervek szigorúan ellenőrzik a lovaskocsik kivilágítását, és a mulasztókat megbírságozzák. (MTI)

Dolgozókat alkalmaznak

Szűgyártó szakmunkásokat, valamint betanított munkást borsosmú szakmunkást azonnal felvesz a Debreceni Bőrcipari Ktsz. Hatvan utca 55.

Bőrcipari szakmában jártas szakmunkásokat azonnal felveszünk villanyszerelő szakmunkásokat, hálózati és belső szerelésre, állandó külszolgálatos munkahelyre. Jelentkezés a részleg vezetőjénél Hajdúszoboszló, Gépjavító Állomás Szovát utca 47.

Nagy gyakorlattal rendelkező hálózati villanyszerelőt és szerzőgépek valamint készszerszámok javításához jól képzett szakmunkást azonnali felvételre keressünk. Személyes jelentkezés: Debreceni Gépjavító Állomás, Kismacska utca 107.

Közvető szakmunkásokért a Debreceni Köztűz Üzemi Vállalat vidéki munkahelye. Jelentkezés Debrecen, Barna u. 3. személyesen vagy írásban.

Perfekt gép- és gyorsíró azonnal keres a Tefelőd Ktsz Debrecen, Pásti u. 5.

Elektrotechnikus végzettségű legalább 5 éves szakmai gyakorlattal rendelkező vezetőgépészt keressünk Debrecen környéki munkahelyünkre. Jelentkezés Debrecen, Barna u. 3. gépezet osztály.

Főgépész munkakör betöltésére gépészmérnök végzettségű, legalább 5 éves szakmai gyakorlattal rendelkező közlekedési építésben jártas dolgozóit felvételre keressünk. Jelentkezés Debrecen, Barna u. 3. címre.

Munkavezető, útépitésben jártas keres a Debreceni Köztűz Üzemi Vállalat. Jelentkezés személyesen vagy írásban Debrecen, Barna u. 3.

EM Hajdú-Szabolcs megyei Téglai- és Cserépipari Vállalat azonnali felvételre keres szakmunkásokat. Jelentkezni lehet: Göztéglagyár, Bellegelő 1106, központi javítóműhely, Sarkány Sándor műhelyvezetőnél.

Falpari vállalat gyakorlatlaltal rendelkező falpari technológus keres azonnali belépésre. Falpari mérnök előnyben. Kiszármazású 13. sz.

Önálló szerszámszerkesztő gépipari technikus vagy mérnöki képesítéssel keres a MEDICOR, Háman Kató u. 98. MH 141.

Főkönyvelőt mérlegképes vizsgáló felvesszünk. Villamosipari Ktsz, Rákóczi utca 12. MH 135.

A Debreceni Orvostudományi Egyetem február 1-1 belépéssel keres költésvezetői, gazdasági, közgazdasági egyetemi vagy számviteli főiskolai végzettséggel és legalább 5 évi szakmai gyakorlattal vagy középiskolai végzettséggel és 10 éves gyakorlattal. Jelentkezés írásban, rövid önéletrajz és az eddigi működés megjelölésével a munkaugyi csoporthoz nyújtandó be. Felvételünk továbbá műszaki ellenőri munkakörbe építési gyakorlatlaltal rendelkező építésztechnikus és hűtőgép-kezelői képesítéssel rendelkező lakatos szakmunkást. Jelentkezés a főmérnöknel. MH 142.

ERŐGÉPEK,

gépkocsikhoz főtengely-köszörülés, motor felújítás.

Szépessy

Miskolc, Szeles u. 22.

Autóbussz különjáratot indít az IBUSZ

Ungvárra

március 20-23-ig. Részvételi díj: 750 Ft plusz költségn. Jelentkezés az IBUSZ-irodában.

Apróhirdetések

APROHIRDETÉSEK DIJSZABASA:

hétköznap 10 szóig 10 Ft, minden további szó 1 Ft;
vasárnap 10 szóig 20 Ft, minden további szó 2 Ft.
Az első szó két szóznak számít.

Alig használt csehszlovák mély gépkocsi eladó. Háman Kató u. 34., VII. 27.
Moszkva 407-es gépkocsi jó állapotban eladó. Szemán, Komádi, Tanácskörtársaság tér 34.
Kerékpár és motorkecskár zománcozását vállalja a Karcagi Vegyipari Ktsz. Karcas, Madarasi u. 24-28.
Üres szoba albérletbe eladó. Érdeklődni Végtegyő Mihály u. 64.
Külön bejárattal bűtorozott szoba fiatal házaspárnak kiadó fűdőszobával és konyhaszennel. Hozzájárulást. Előzetes érdeklődés: 3. ajtó.
Eladó Kandi u. 9. számú fél ház, szoba, konyha azonnal beköltözhető. Érdeklődni: 3. ajtó.
Disznótoros hűtőt, kályhát, családfogyasztásra vannak. Kulcsár, Budapest, Rákóczi út 6.
Ehrbár fekete rövid zongora eladó. Érdeklődni telefonon. Budapest 229-748.
Menyasszonyi ruha új, nyílonszippkából, bunda köcsönalatt. Igényesnek is. Kétféle. Postakert 8. szám.
Reklamát, garmitórákat, fotelgájkát, kárpátokat készítenek. Részletfizetés. Kérjen képes árjegyzéket, díjmentesen küldöm. Vasúti szállítással. Román kárpitos Budapest, Nagymező u. 66.
Részasszisztentéi rendelkeznek most meg szűhöz járta nemzetközi borkor-, futóruháidomásgaimból. Kérje díjtalan árjegyzékem. Szalkai rószakörvezet, Pusztasabolcs.
Menyasszonyi ruha nyílonszippkából, rövid, hosszú, korszólány-ruha, bunda köcsönalatt. Batthyány u. 20.
Főmli tudó hávezetőnöt felvessz egyetemi tanár. Jelentkezni hétfőtől 17-84 telefonon.
Mindenfajta műbörkábát, nyílonszippkát, orkáncabát, plasztikkabát, szatyrujólí javítás. Hatvan u. 2.
Irhabunda férfi 50-es méret, eladó. Odón utca 8. Mányaggyár körüli. Májorné.
300 kilós kövér sertés eladó. Postakert 8. szám.

Újvonalú divatos

férfi bőrkabátok

Csapó u. 19. sz. alatt, sapkarészlegünkben készíttessen.

Ruhaiipari Vállalat

Kerékpárok, varrógépek

garanciális kis- és nagyjavítását rövid határidőre vállalja a Finommechanikai Vállalat. Csapó utca 23.

HIRDETMÉNY

A vonatkozó kormányhatározatok alapján végrehajtott intézkedéseknek megfelelően értesítjük szerződéses ügyfeleinket, hogy 1966. január 1. utáni átadásra került szerződéses állatok felvásárlási árai a következők:

HÍZOTTERTÉS SZERZŐDÉSES FELVÁSÁRLÁSI ÁRAK:

Fehér hússertés	100-115 kg-ig	17,- Ft/kg
	115 kg felett	16,- Ft/kg
Hús- és húsjellegű sertés	100-120 kg-ig	17,- Ft/kg
	120 kg felett	16,- Ft/kg
Zsir és zsírjellegű sertés	120 kg felett	16,- Ft/kg
Tenyésztésbe fogott hizottkoca és kanlalt sertés	170 kg-tól	15,50 Ft/kg

SULDÓ SZERZŐDÉSES FELVÁSÁRLÁSI ÁRAK:

1966. I. n. évben:			
Fajtajlegre való tekintet nélkül	30-60 kg-ig	18,- Ft/kg	
1966. II. n. évben:			
Fajtajlegre való tekintet nélkül	30-60 kg-ig	19,- Ft/kg	

VÁGÓMARHA SZERZŐDÉSES FELVÁSÁRLÁSI ÁRAK:

Hímivarú növendék állat				
	„A” minőség FT/kg	Extrém minőség FT/kg	I. o. minőség FT/kg	II. o. minőség FT/kg
450-500 kg-ig	—	16,-	15,50	14,-
501-550 kg-ig	19,-	18,-	16,50	14,-
550 kg felett	21,50	19,50	17,50	14,-
Növendék ikerző:				
400-450 kg-ig	—	16,-	14,50	13,-
450 kg felett	—	17,-	15,50	13,-
Felnőttmarha:				
450 kg felett fiatal tehén	—	16,-	14,50	12,50
450 kg-tól kifejlett marha	—	—	14,50	12,-

SZERZŐDÉSES TENYÉSZUSZÓ ÁRAK:

Vemhesüszó „A” minőségben (82 pont) 12 000,- Ft/db
„B” minőségben (78 pont) 10 500,- Ft/db
A fenti árakkal és szerződéses feltételekkel kapcsolatban az Állatforgalmi Vállalat járási kirendeltségei és felvásárlói részletes felvilágosítást adnak.

ÁLLATFORGALMI VÁLLALAT

Várható időjárás vasárnap estig: Felhős, páras, többfelé ködös idő, néhány helyen kisebb havazással. Gyenge, időnként kisse megélénkülő változó irányú szél. Az éjszakai lehülés mérséklődik. A legmagasabb nappali hőmérséklet mínusz 1—mínusz 6 fok között, a ködös területeken 1—2 fokkal mínusz 6 fok alatt. (MTI)

Debrecenben tegnap a hőmérséklet maximuma -2,2, minimuma -16 fok volt. Talaj mentén -21 fokot mértek. Csapadék nem volt. Napsütés nem volt. A horétegvastagsága 42 cm. 21 órakor a hőmérséklet -2,2 fok volt.

Ötvenöt éves korában Los Angelesben elhunyt Nina Clemens-Gabrilowitsch, Mark Twain unokája és egyben utolsó egyenes leszármazottja. Nina Clemens-Gabrilowitsch nagypapja után, akinek igazi neve Samuel Clemens volt, egész életében viselte a Clemens nevet. (MTI)

Fiatalkorúak jelentkezhetnek modernklubba. Jelentkezni lehet minden vasárnap du. 2-6 óra 4-ig a fegyveres erők klubjában. (X)

Az indiai élelmiszerügyi minisztérium bejelentette, hogy az évszázad legsúlyosabb aszálya következtében a lakosság egyötöde — körülbelül százmillió ember — szenved az élelmiszerhiánytól. Tizenkétmillió ember közvetlen veszélyben van. (MTI)

Szabó-varró tanfolyamot indít a KPVDSZ kulturothonon Vörös Hadsereg útja 53. sz. I. emelet január 25-től kezdődő és haladékos számú. A 30 órás tanfolyam díja 80 Ft. Jelentkezni lehet a kulturothonban.

A Magyar Nők Országos Tanácsa táviratban üdvözölte miniszterelnökké való kinevezése alkalmából Indira Gandhit. (MTI)

„Ami a rákról mindenkinek tudni kell” címmel tart egészségügyi előadást január 25-én, kedden délután 6 órai kezdettel Debrecenben a Csapó utca 58. szám alatt Dr. Meszner Károly közéleti orvos.

Egyek Kőszegi Tanács V. B. értesíti a vásároló ügyfeleket, hogy Egyek községben (Hajdú-Bihar megye) országos állat- és kirakodó vásárokat 1966. évben csak április 3. hétfőn és augusztus 3. hétfőn tartja meg. A többi korábbi szokásos vásár elmarad.

A Vegyipari Dolgozók Szakszervezete kéri azokat a nyugdíjasokat, akik vegyipari vállalatoktól kerültek nyugdíjba, jelentkezzenek a vállalatuk vagy jogutóda szakszervezeti bizottságánál, nyilvántartásba vétel végett.

A Magyar Államvasutak Igazgatósága a közalkalmazottak és hadirokkantak részére a felaru (arcképes) igazolványok 1966. évre történő érvényesítését 1966. február 1-én megkezdi. Az érvényesítés március 31-ig tart, az elmúlt évek gyakorlata szerint, az igénylő szervek által kiállított kimutatás alapján. Hadirokkantak igazolványának érvényesítése az illetékes városi vagy községi tanácsok által kiállított igazolás alapján történik. Március 31-é utáni érvényesítés esetén személyenként 5 forint késedelmi díjat kell fizetni. Hadirokkantak késedelmi díjat nem fizetnek.

Gyermekbénulás elleni oltás. Az Egészségügyi Minisztérium rendelete értelmében a gyermekbénulás elleni vakcinálás II. szakaszát valamennyi tanácsadóban január 24—25—26-án és 28-án — naponta 8-tól 12-ig és 14-től 18 óráig kell végrehajtani. Fenti időben az 1962. október 1. és 1965. augusztus 31-e között született gyermekek kapják meg a Sabin-féle vakcinát cseppekben, teában. A vakcinálás való megjelenés kötelező, az időzéstől függetlenül is. Az indokolatlanul elmaradó gyermekek szülei ellen az illetékes kerületi tanácsok eljárást indítanak.

Rendőrségi felhívás. A debreceni városi-járásai rendőrkapitányság többrendbeli család elkövetése miatt nyomozást folytat Gara Jenő budapesti lakos ellen, aki Gara Jenő budapesti kisiparos megbízottjaként előszobafalak és fregolik készítését vállalta. Az elvégzendő munkálatokról kalkulációs jegyzéket adott a megrendelőnek, előzetes vétel fel, azonban a munkát nem végezte el. A rendőrkapitányság kéri azokat, akik Gara Jenő részére előleget adtak anélkül, hogy a munkát később elvégezte volna, tanúként való kihallgatásuk végett jelentkezzenek Debrecenben a Simonyi út 27. szám alatti rendőrorosón.

Színházi műsor

Ma 2-kor Bánk bán. Hevesi tsz-bérlet. 7-kor Csárdáskirálynő, bérletszűnet. Kedden 7-kor Faust. Erkel bérlet. Szerdán 7-kor Sárka liliom, Fancsy ifj. bérlet.

Előadások a Hungária kamaraszínházban

Ma 3-kor Imádok férjhez menni. 7-kor Leszállás Párizsban. Szelvénybérletek bevalthatók!

Az állat sem bír ki mindent

Az amerikai Oregon állam állatorvosi hatóságai közölték, hogy a kutyák harapóssá válnak, ha túl sokáig tartózkodnak olyan szobában, ahol működik a televízió. Egy nyugatnémet tanulmányban is megállapították, hogy napi egy óra televízió nézés utánig elég egy kutyának. Kimutatták, hogy a pincsik, miután napi 3-4 óráig keresztül „nézték” a televíziót, teljesen étvágytalanok lettek. A papagájok még kevésbé bírók: napi öt órai televíziótól állítólag lázas betegek lesznek.

FELHÍVÁS!

Patyolat vállalat

felhívja a kedves megrendelőit, hogy tisztításra, festésre váró ruhaneműt most adják be 6—8 nap alatt elkészülnek.

Az MHS Hajdú-Bihar megyei Gépármű-vezető-képző iskola

SZEMÉLYGÉPKOCSI ÉS MOTORKERÉKFAROS TANFOLYAMOT INDÍT.

A tanfolyamra jelentkezhetnek, akik 18. életévüket betöltötték, nők, férfiak egyaránt. A jelentkezés helye: Debrecen, Iskola utca 3. szám.

Értesítjük kedves megrendelőinket, hogy

rövid határidővel készítünk

férfi öltönyöket, női ruhákat, kabátokat izlése, modern fazonnal, saját és hozott anyagból. Méretes részlegeink:

Csapó u. 19.
Csapó u. 13. (Modellház)
Ibolya u. 2. (Új Élet park,

Ruhaiipari Vállalat

Barangolás A MÁTRÁBAN

Fehér palásttal borította be a tél a mátrai csúcsokat. Az ut kanyarulatai mögül felbukkannak a mesebe illő, csodálatos tájak Kristálytisza levegő.

A Mátra kapuja Gyöngyös, mondják. Kis István, a mátrafüredi SZOT-üdülő vezetője, mégis Mátrafüredet nyitvánítja az első igazi mátrai állomásnak.

Nálunk egy-egy turnusban, tizenegy épületben 270-en pihenhetnek. Sok a kétágyas és az egyágyas szobánk, a többi között ezért is szeretnek ide jönni az üdülők. Egy statisztikai adatra büszkéek vagyunk, pillanatnyilag vezetünk a többi üdülő előtt: 66 nászutas házaspárunk van.

Kis Istvánné gondoskodik a vendégek szórakoztatásáról. A színes, vidám estéken nem is marad el a kacagás.

Csupán néhány kilométer választja el Füredtől Mátraházát. Innen indulnak és ide érkeznek a sielők, szánkózók. Kecskés József üdülővezetőnek nem kis gondot okoz a nagy átmenő forgalom. A SZOT-üdülő nyilvános éttermében ugyanis nemcsak beutaltak szórakozhatnak a hangulatos zenére.

Jelenleg 180-an pihennek itt. Rövidesen megoldódik a vízprobléma is, mert épül

Az erős levegő Mátraházán úgy látszik álmosít is

erkélyek. Napkúrának a légszervi megbetegedésben szenvedő beutáltak, 300 beteg, 25 nap az ápolási idő. Orvosi javaslata természetesen meghosszabbítható. Nem szanatóriumi, inkább kórházi a hangulat, mert a fekvőbetegek száma dominál. Kitűnő ellátás — ezt a betegek mondják. 30 apró gyermek is állandó

ket. Egy napra panzióval, kaszinóval együtt több mint 100 pengőt kellett fizetni. Ez meghaladta egy munkáscsalád egész havi keresetét. Igaz, nem volt olyan tábla, hogy munkásnak, parasztnak tilos a belépés. Nem volt szükség rá. Ki tudta volna megfizetni közülük ezt a horribilis összeget? Ez kb. huszonöt eszten-

A mátrai dombokon készülnek a válogatott öttusázók, Móczár, Balczó, Török dr., Móna

már a törpe vízmű. Mátraháza szépül, szilveszterre gyulladtak ki az új higanygőzlámpák, fényükben szikrázik a hó.

Kékestető. Magassága 1014 méter. Szépsége számokkal nem fejezhető ki. Közvetlenül a tv-adótorony alól indulnak a sípályák Mátraháza felé. Itt állandó a forgalom, mert ha az országban sehol, Kékesen akkor is van hó.

Látogassuk meg most a sok vidám, egészséges dolgozó után a híres Kekes-szanatóriumot. Hatalmas, pirosernyős

lakója a szanatóriumnak. Oket éppen a tornateremben találjuk, hogy azután vidáman, jó étvágyal üljenek a gazdag ebédhez „hízási verseny”-ben vannak.

A mátrai levegő csodát tesz. Épp ezért keresik föl Európa-szerte mindenhol ezt az üdülőhelyet.

A Mátra legszebb üdülője, Galyatető. Valamikor Grand Hotel Galyatető volt. Fényes livrés portás hajlongott az ajtóban, és várta az urakat. A padlason még őrzik a régi megsárgult vendégjegyzéke-

deje volt. Ma ez a felirat díszleg a homlokzaton: SZOT-üdülő, Galyatető. Es nincsenek itt a bárók. De itt vannak munkások Csepelről, tanárok, tisztviselők Egerből és Békéscsabáról, Szombathelyről és Nyíregyházáról. Képviseletti magát úgyszólván valamennyi megye.

Ebben a csodálatos palotában minden megtalálható, ami a pihenés szolgálatában áll. Uszoda az üdülőben, Európa egyik legmagasabban fekvő strandja. Kélemes, 29—30 fokos vízében egész nap

HAJDÚ-BIHARI

Világ proletáriai, egyesüljétek!

XXIII. évf. 19. szám
ÁRA: 80 FILLÉR
1966. JANUÁR 23.

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Vasárnap sem szünetel a hótakarítás a megye útjain

28 000 köbméter havat szállítottak el Debrecenből

Immár negyedik napja dolgoznak szinte megszakítás nélkül Hajdú-Bihar megye országútjain a KPM Debreceni Közüti Igazgatóságának hőkei. Kis István, az igazgatóság központi hőgyelete-se szombaton délután elmondotta, hogy a megyében már nincs ugyan járhatatlan út, de a hótakarításban van tenivaló elég.

Vasárnap is egész nap, éjszaka is tovább dolgozik az egész gépparkunk. A legnagyobb problémát az jelenti, hogy az út mentére tolt hófal — mivel a hó nem fagyott össze — sorozatosan az út-estére omlik, s helyenként nehezen járhatóvá teszi az utat, mint például Debrecen és Berettyóújfalú között. Raadásul a legkisebb szél is komoly hóakadályt épít, átburkoltva a hófalakon a porhivat. Azon igyekszünk, hogy az út menti hófalakat távolabb toljuk az úttestről, illetve az egy nyom-sávon járható utakat két nyom-sávúra szélesítsük. Ehhez erős hőkeere van szükség. A kisebb hőkek erre a munkára nem alkalmasak. Sajnos, hómaró gépekkel nem rendelkezünk. Így dozerokat

és grédereket vetünk be mind nagyobb számban a hóeltakarításba — mondotta Kis István.

Debrecenben szombaton is változatlan lendülettel folyt a hóeltakarítás. A Köztisztasági Hivatal munkásai mellett ismét 300 katonára és 110 alkalmi hómunkásra vett részt ebben a munkában. Dolgoztak a Köztisztasági Hivatal hőkei, hómaró gépe, és 17 gépkocsi végezte a hó elszállítását. Az eddig végzett munkáról elég csak annyit megjegyezni, hogy január 14-e óta 28 ezer köbméter havat távolítottak el a debreceni utcákról, terekről. Nehezebb a Köztisztasági Hivatal munkáját, hogy egyes vállalatok, intézmények, sőt magánosok is az udvaron, munkatelepen összegyűjtött havat

gépkocsikkal a nagyobb terekre szállítják, vagy a szállító járművekkel a Köztisztasági Hivatal számára kijelölt hóledobó csatornanyílásokhoz viszik, s torlódást idéznek elő. A helyes az, ha a kerületi tanácsok végrehajtó bizottságainál jelentik be a vállalatok, intézmények és magánosok, hogy a havat ki akarják szállítani az udvarból. Ugyanis ez esetben a tanács kijelöli a helyet, ahová a havat szállítani kell.

A hóeltakarítási munka — a Debrecen városi KISZ-bizottságtól és a Köztisztasági Hivaltól szerzett értesülések szerint — vasárnap sem szünetel Debrecenben: mintegy 200 kisizista és 300 katonára segít az utcák hótalánításában.

Kedvező feltételek a zsírhulladék értékesítésére

Hajdú-Bihar megye közsé-geiben, városában a háztartási zsírhulladék, az avas,

romlott szalonna, olaj és fagygyű begyűjtése és értékesítése nem központilag, és nem túlságosan kedvező feltételek mellett történt.

A Szövetkezetek Hajdú-Bihar megyei Központja — a KISZOV javaslata alapján — kapcsolatot vett fel a szegedi vegyi- és kulturciikk ktsz vezetőségével, és szerződést kötöttek a ktsz szentesi telepevel a csereforgalom lebonyolítására.

A szerződéskötés után folyik a megyében a cseretelepek létesítése Hajdúbörzönyben, Balmazújvárosban, Püspökkladányban, Berettyóújfaluban és Debrecenben is. Ide szállíthatják a hulladék-zsír- és olaj-anyagokat igen kedvező feltételek mellett azok, akiknek eddig gondot okozott az értékesítés. A megfelelő zsíradékért másfél kilogramm szinszappant adnak a cseretelepek, és csak a 6 forint főzési díjat kell megfizetni kilogrammonként.

1500 forint pénzbírság szabálytalan előzésért és kanyarodásért

A gépkocsivezetők egy részé-nyel figyelmen kívül hagyják az előzésre és a kanyarodásra vonatkozó közlekedés-rendészeti szabályokat. Pedig e szabályok megsértése — amint a tapasztalatok számos szomorú példával igazolják — igen súlyos közlekedési balesetek előidézője.

A Hajdúnánási Városi Rendőrkapitányság az előzés szabályainak durva megsértése valamint szabálytalan kanyarodás miatt vonta felelősségre Tarr Imre, Hajdúnánás, Polgári út 27. szám és Révész Gábor Hajdúnánás, Tarr Kálmán utca 6. szám alatti lakosokat. A szabálysértési eljárás során Tarr Imrét 1500 forintra, Révész Gábor büntetése 1200 forint, 1. számú ellenőrző lapját egy évi időtartamra szüntén bevonta a rendőrség.

Bakó Zsigmond Bojt, Ady Endre utca 29. szám alatti lakos azzal okozott közlekedési balesetet, hogy túllépte a sebességet és szabálytalanul került ki egy járművet. A Bihar-keresztesi Járási Rendőrkapitányság ezer forint pénzbírsággal sújtotta, és elrendelte 1. számú ellenőrző lapjának bevonását egy évi időtartamra.

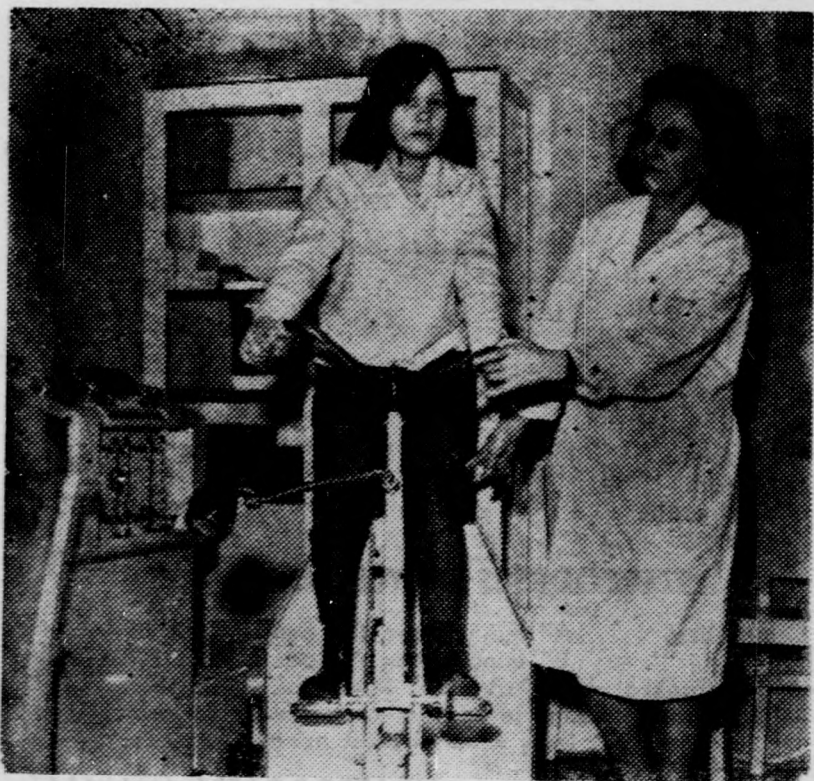
322 560 forintba. Mindebből a dolgozók összesen 62 720 forintot fizetnek.

A nagy üdülő mellett néhány száz méterre a Vasas turistaházban alszanak az öttusázók. A nap nagy részét Hegedűs Frigyes doktor vezetésével kemény, alapos edzéssel töltik. Befutják a havas hegoldalakat, Gyöngyösön lovagolnak, Galyatetőn usznak. Nem könnyű sportot választ-

tottak, az biztos. Balczó, Török dr., Móna és a többiek ebben a gyönyörű környezetben már a jereváni világbajnokságra készülnek...

Még milyen kevés helyen jártunk. Jó lenne tovább bolyongani, de sem idő, sem hely nincs több. Elbúcsúzzunk a csodálatos, minden évszokban gyönyörű Mátrától.

Irta és fényképezte: Regös István

A kékesi szanatóriumban B. Vera gondos ápolás után rövidesen hazatérhet

Siklik a szánkó a kékesi lejtőn

Csupa napfény, friss levegő, vakító fehér hó... a Galyatető

A Szépet örö...
nyomato...
Kun ker...
tokat so...
Nürnberg...
ték meg...
találták...
ben. Az...
Vala...
ti László...
nianus ta